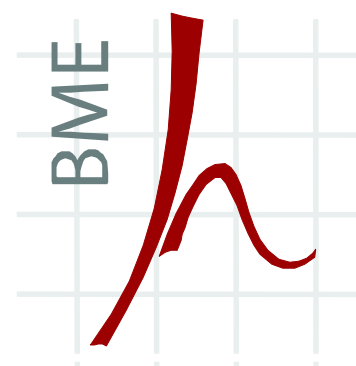

Bluetooth

Balogh András
BME-HIT

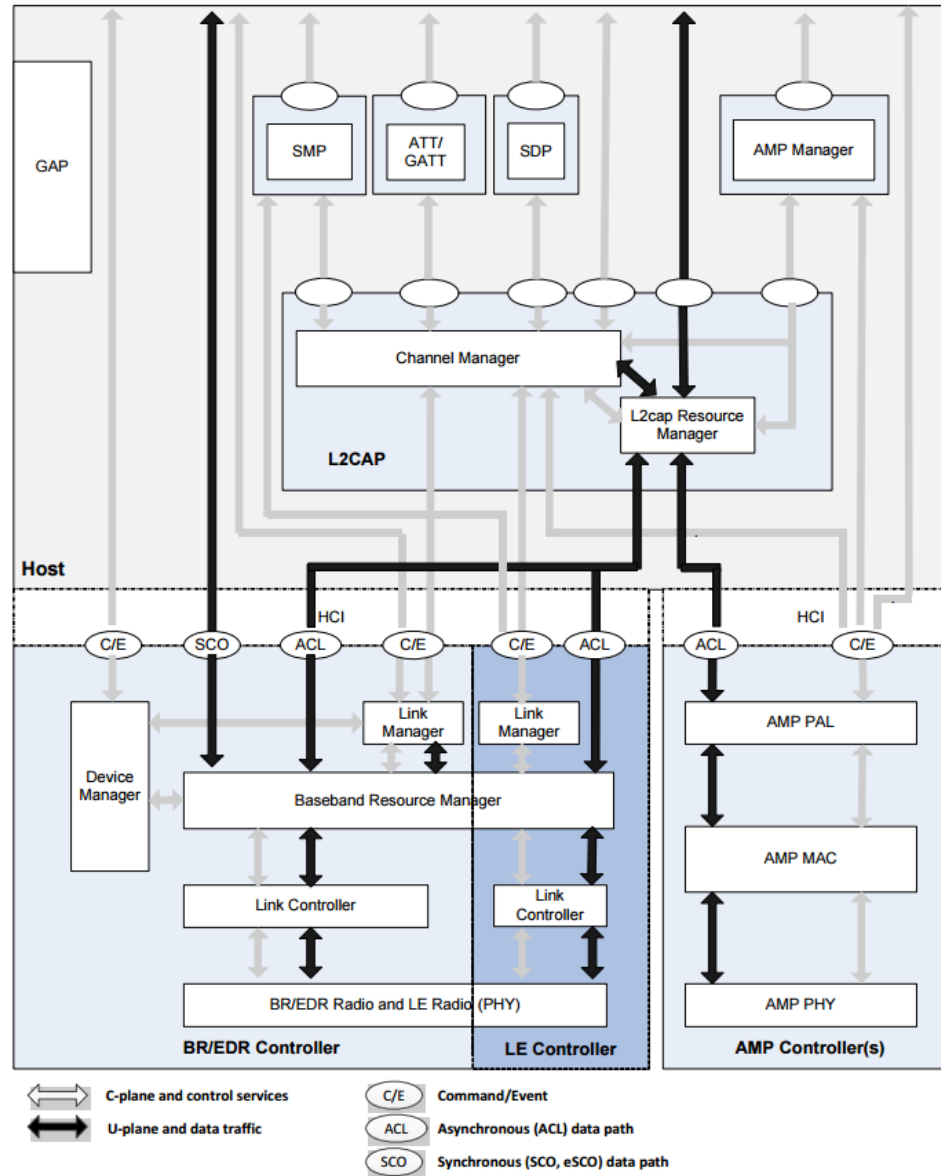
Bluetooth verziótörténet

- 1994-ben indult, 1998-ban megalakult a Bluetooth SIG
 - „Az első használható ad hoc hálózat”
 - v1.0 – 721 kbps
- **Bluetooth v1.2: 1 Mbps**
 - Gyorsabb felderítés és kapcsolódás
 - Adaptive frequency-hopping spread spectrum (A-FHSS)
 - IEEE 802.15.1 szabványba való beemelés
 - Flow Control and Retransmission módok bevezetése az L2CAP rétegben
- **2004 - Bluetooth v2.0: 3 Mbps**
 - EDR (Enhanced Data Rate) bevezetése
 - $\pi/4$ -DQPSK (2 Mbps) és 8DPSK (3 Mbps)
 - Teljesítménykímélő üzemmódok (low duty cycle)
- **2014 novemberétől ezek a verziók már nem támogatottak**

Bluetooth verziótörténet

- **2007 - Bluetooth v2.1: 3 Mbps**
 - Secure Simple Pairing és kötelező titkosítás
 - Párosítás OOB adatokkal (pl. NFC)
 - Újabb fogyasztáscsökkentési megoldások
 - Továbbiakban: „Hagyományos” Bluetooth
- **2009 - Bluetooth v3.0: 24 Mbps**
 - 802.11 ad-hoc link bevezetése (AMP)
 - Felderítés és kapcsolódás BR/EDR interfészen
 - AMP (Alternative MAC/PHY) egységek keresése
 - Kapcsolódás és forgalom áterelése
 - Ez teszi lehetővé a nagyobb adatsebességet
- **2010 - Bluetooth v4.0: 24 Mbps**
 - Bluetooth Low Energy (BLE) bemutatása
 - Az első okostelefon az iPhone 4S (2011) volt, ami támogatta

Bluetooth Architektúra

Bluetooth Architektúra

- **Host-specifikus architektúra blokkok**
 - Logical Link Control and Adaptation Protocol (L2CAP)
 - L2CAP csatornák kezelése (létrehozás, törlés, stb.)
 - Adatfolyamok és service-specifikus információk átvitele
 - A távoli (peer) eszköz CM-ével tart fenn kapcsolatot
 - Erőforrások kezelése (Ütemezés, QoS biztosítás, stb.)
 - Service Discovery Protocol (SDP)
 - Az eszközökön definiált Service leírók felderítését teszi lehetővé
 - Leíró: Név, Alkalmazott L2CAP csatornák. Protokollok, stb.
 - Dedikált L2CAP csatornán
 - Alternative MAC/PHY (AMP) Manager Protocol
 - Távoli eszközökön található AMP-ok felderítése
 - Kapcsolódási lehetőség, adatátviteli képességek, stb.
 - Dedikált L2CAP csatornán
 - Generic Access Profile (GAP)
 - Alap Bluetooth funkcionalitások definiálása
 - Eszközfelderítési és kapcsolódási mechanizmusok
 - Biztonsági mechanizmusok

Bluetooth Architektúra

- Host-specifikus architektúra blokkok
 - Security Manager Protocol (SMP)
 - Biztonsági mechanizmusok megvalósítása
 - Kulcsok generálása, privát címek feloldása, párosítás támogatása
 - Dedikált L2CAP csatornán
 - Csak LE viszonylatban értelmezett
 - ATT/GATT
 - Attribute Protocol (ATT)
 - Szerver/kliens modellen alapuló protokollt határoz meg
 - Kérés/válasz típusú kommunikáció („tranzakció”)
 - Dedikált L2CAP csatorna felett
 - Generic Attribute Profile (GATT)
 - ATT-beli szerepekhez tartozó funkciók definiálása
 - Alapvetően LE fölé találták ezt is ki

Bluetooth Architektúra

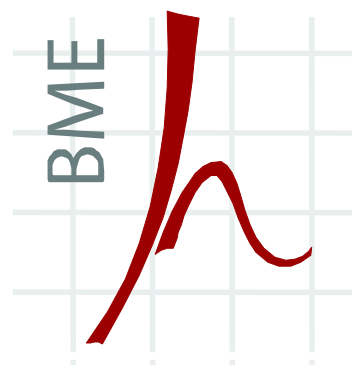
- **BR/EDR/LE-specifikus architektúra blokkok**
 - Device Manager
 - GAP által definiált funkciók megvalósítása
 - Eszközök felderítése, kapcsolódás, asszociáció, stb.
 - Azaz kb. minden, ami nem adatküldéssel kapcsolatos
 - Link Manager
 - Logikai linkek felépítése, kezelés, módosítása, frissítése
 - LE-n: Link Layer Protocol (LL) segítségével
 - BR/EDR: Link Manager Protocol (LMP) segítségével
 - Baseband Resource Manager
 - Alapvetően: AZ ütemező
 - Ki, mit, mikor, melyik csatornán és hogyan küldhet...
 - Link Controller
 - L2 (MAC) adatcsomagok „értelmezése”
 - LE-n: Link Layer Protocol megvalósítása
 - BR/EDR esetén: Link Control (Baseband) funkciók megvalósítása
 - Szoros együttműködésben az ütemezővel
 - PHY
 - Csomagok küldése és fogadása a megfelelő fizikai csatornákon

Bluetooth Architektúra

- AMP-specifikus architektúra blokkok
 - AMP PAL (Protocol Adaptation Layer)
 - Interfész az AMP MAC és az L2CAP/AMP Manager között
 - AMP MAC
 - IEEE 802-nek megfelelő MAC réteg
 - AMP PHY
 - Alkalmas fizikai réteg

Bluetooth Architektúra

- **Host-Controller Interface (HCI)**
 - Inkább interfész, mint protokoll arra az esetre, ha Host és a Controller specifikus funkciók külön vannak implementálva (pl. Bluetooth Dongle)
 - A HCI szabványos felület a Host eszközök számára a szabványos BR/EDR/LE/AMP specifikus rétegek elérésére
 - A HCI-n keresztül utasíthatja a Host az alsóbb rétegeket pl. egy adott eszközhöz a kapcsolat kiépítésére, inquiry végrehajtására, hitelesítésre, teljesítmény kímélés aktiválására, stb.
 - Az alsóbb rétegek válaszolhatnak ezen utasításra
- **Controllerek „felett” értelmezhető alapvető logikai transzportok**
 - Asynchronous Connection-oriented Logical Transport (ACL)
 - Aszinkron, kapcsolat-orientált adatátvitelhez
 - Synchronous Connection-Oriented (SCO, eSCO)
 - Szinkron, kétirányú, kapcsolat-orientált adatátvitelhez
 - Commands/Events (C/E)
 - Parancsok, válaszok, események aszinkron jelzéséhez
 - Kvázi a HCI interfész (de mégsem teljesen az)
 - LE, Broadcast jellegű adatok jellemző belépési és kilépési pontja

BR/EDR Bluetooth működése

BR/EDR Bluetooth - Fizikai réteg

- 2,4 GHz-es ISM sáv
- Frekvenciaugratásos szórt spektrum (FHSS)
 - 1600 hop/s
 - 625 μ s/szimbólum
 - 79 db 1 MHz-es vivő , $f=(2402+k)$ MHz , $k=0,1,..78$
- **Modulációk**
 - Basic Rate (BR): GFSK (1 Mbps)
 - Enhanced Data Rate (EDR): DQPSK (2 Mbps), 8DPSK (3 Mbps)
- **Bevezetett adási teljesítmény osztályok**
 - Class 1: max. 20dBm (100mW)
 - Class 2: max. 4dBm (2,5mW)
 - Class 3: max. 0dBm (1mW)

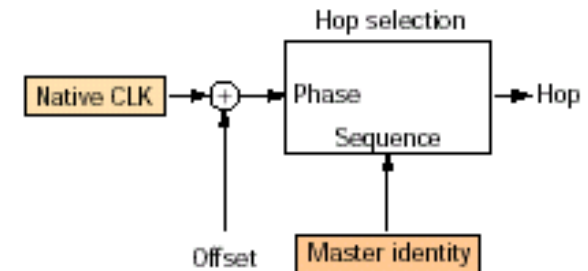
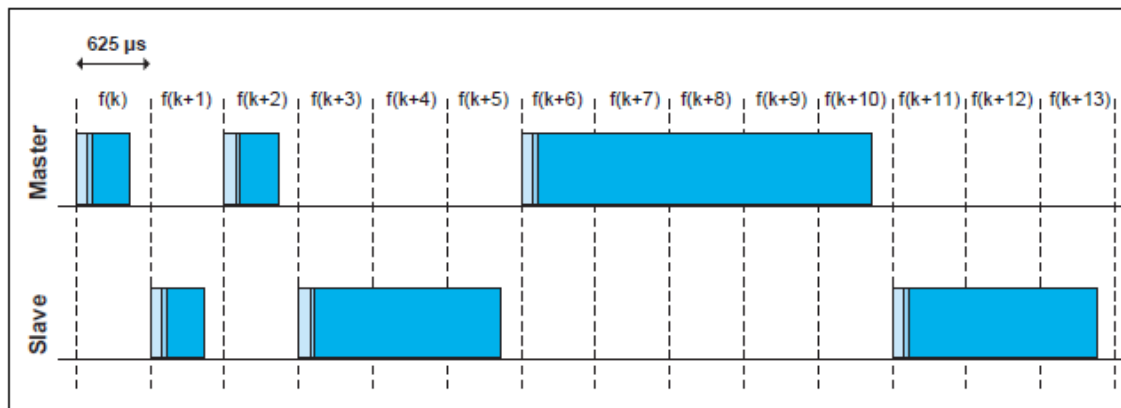

BR/EDR Bluetooth - Baseband

- Alapvető eljárásokat definiál a Bluetooth eszközök egymás közötti kommunikációjának megvalósításához
- Definiálja a(z):
 - Bluetooth linket
 - Piconet fogalmát és létrehozásának módját
 - Erőforrások megosztását egy piconeten belül
 - Csomagformátumokat
- Link Controller
 - A Bluetooth kapcsolat koordinációját végzi
- Bluetooth óra
 - 28 bites, szabadon futó, $625/2=312,5$ μs -onként üt egyet, azaz hop-onként kettőt
 - 23,3 óránként ismétlődik
- Bluetooth Device Address (BD_ADDR)
 - IEEE 48 bites típusú cím, eszközönként egyedi

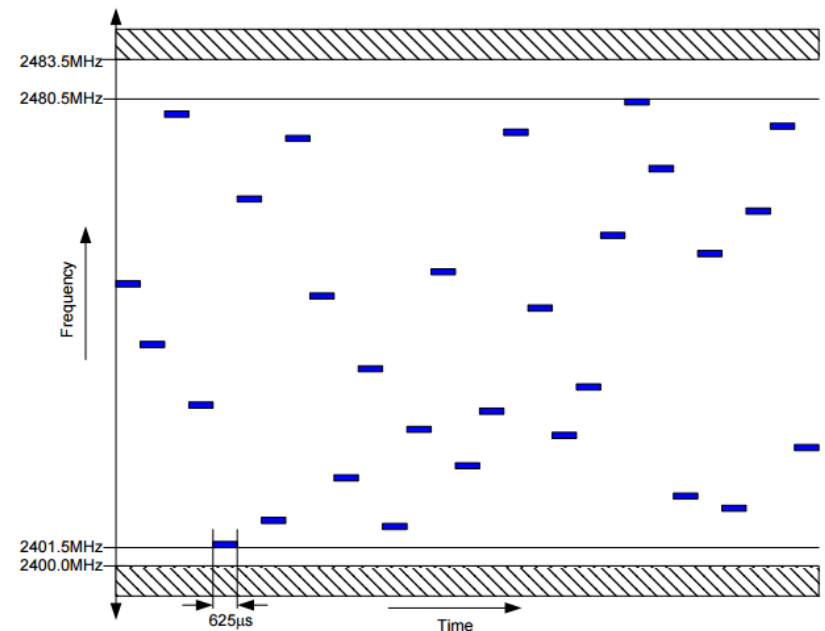
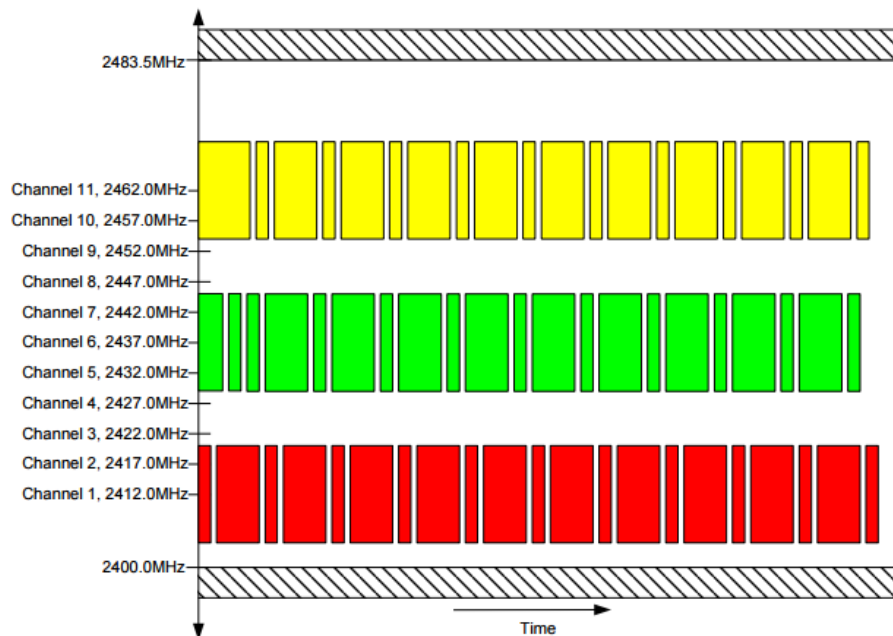
BR/EDR Bluetooth - Baseband

- **Ad-hoc működés: Piconet**
 - 1 Master és max. 7 aktív Slave
 - Parked eszközből több is lehet
 - A kommunikációt a Master szabályozza
 - Minden Slave egység hozzá igazítja az óráját
 - Basic Piconet Channel: véletlen frekvenciaugratási sorozat (79 csatorna)
 - Adapted Piconet Channel: Basic Piconet Channel min. 20 csatorna
 - A hozzáférés ezen felül időben is koordinált
 - Time Division Duplex (TDD), ha mindenkinek 1 időrése van
 - Minden páros a Masteré, páratlan a Slave-eké + 1 broadcast
 - Multi-slot csomagok miatt ez felborulhat

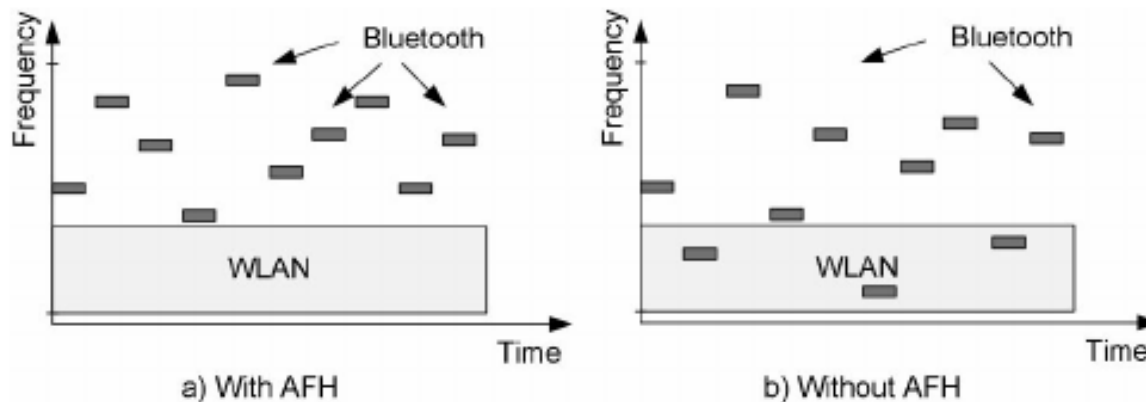
BR/EDR Bluetooth - Baseband

- **Bluetooth FHSS vs. 802.11**
 - A Bluetooth komoly interferenciaforrást képvisel
 - Ha elég jó a 802.11 spektrális hatékonysága, akkor nagy valószínűséggel ütközni fog
 - Nincs előírva a Listen Before Talk FHSS-re a 2,4 GHz-es ISM sávban

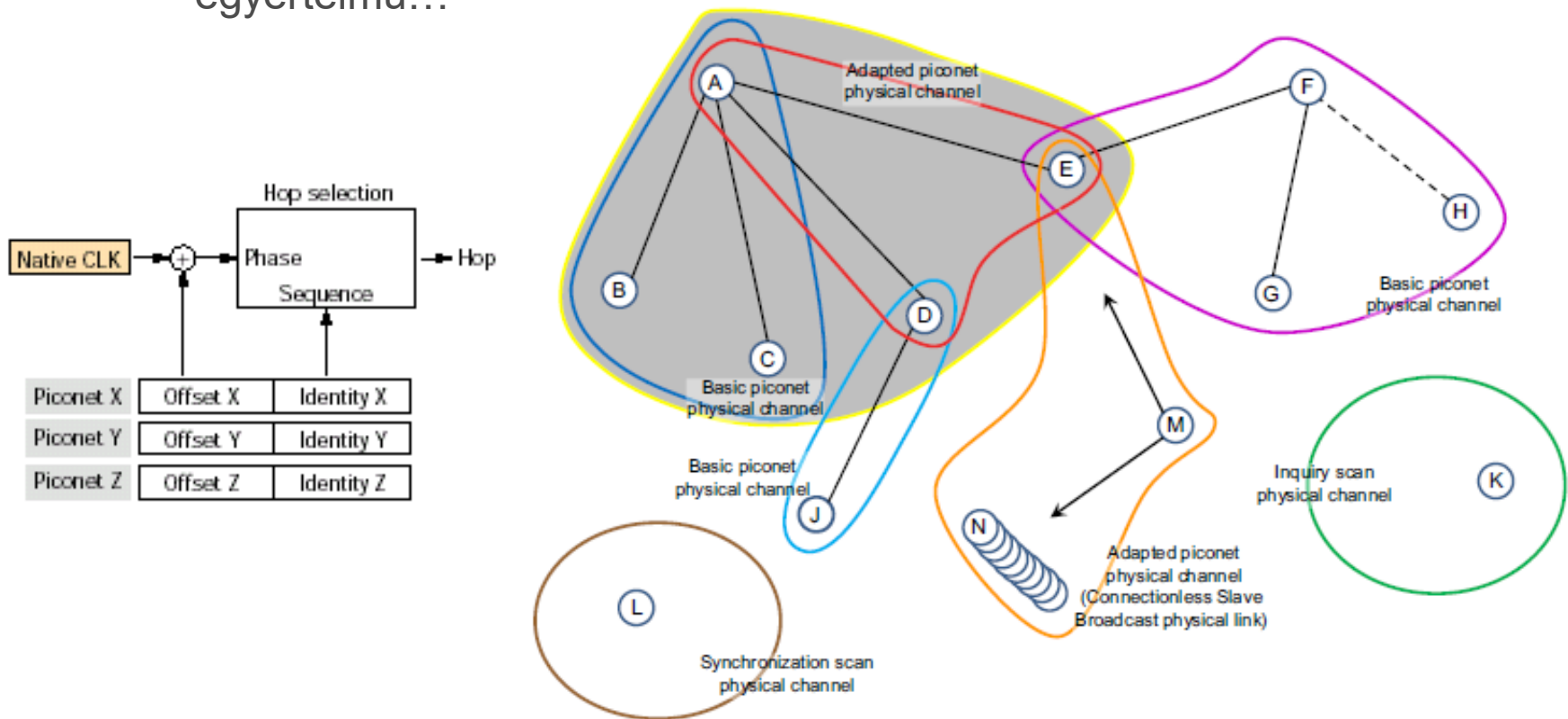
BR/EDR Bluetooth - Baseband

- **Bluetooth FHSS vs. 802.11**
 - A Bluetooth komoly interferenciaforrást képvisel
 - Ha elég jó a 802.11 spektrális kihasználtsága, akkor nagy valószínűséggel ütközni fog
 - Nincs előírva a Listen Before Talk FHSS-re a 2,4 GHz-es ISM sávban
 - Az együttélést az Adapted Piconet Channel segíti (AFH)
 - Explicite előírható, hogy mely csatornákat használja a Baseband a rendelkezésre 79 db-ból
 - Már, ha előre ismert a 802.11 konfigurációja

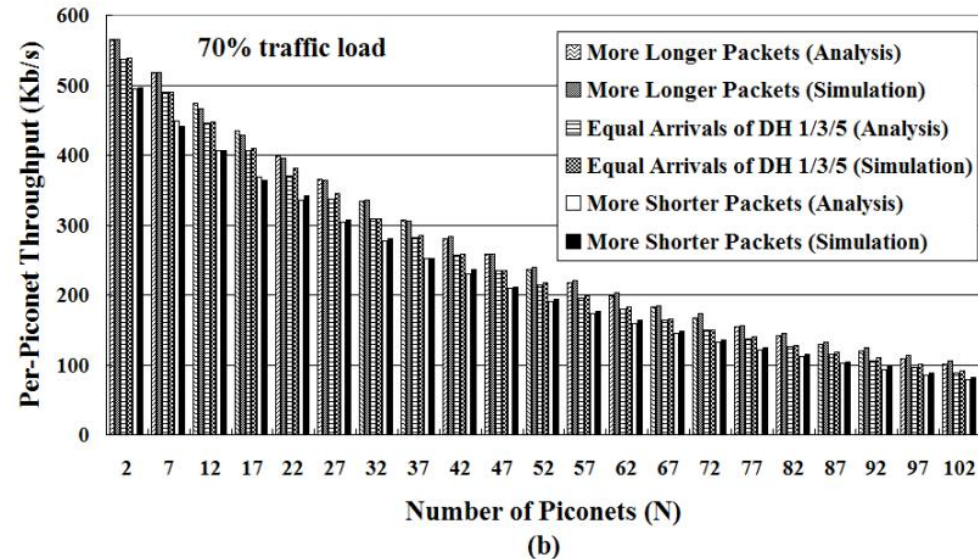
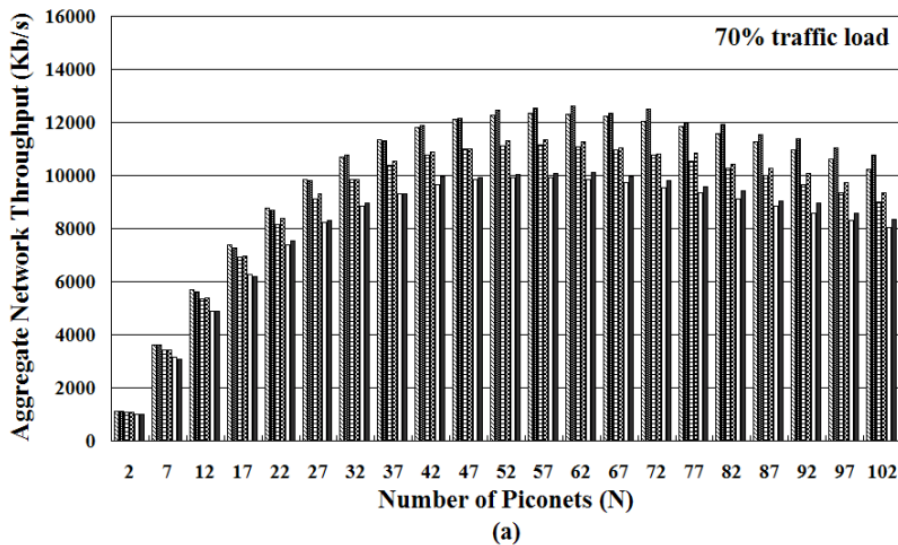
BR/EDR Bluetooth - Baseband

- **Scatternet: több összekapcsolt Piconet**
 - Olyan ugratási sorozatok szükségesek, amelyek nem ütköznek
 - Ekkor minden adott Piconet-béli hop egy ofszettel eltolható
 - Elvileg nagyobb az így elérhető throughput, de ez nem olyan egyértelmű...

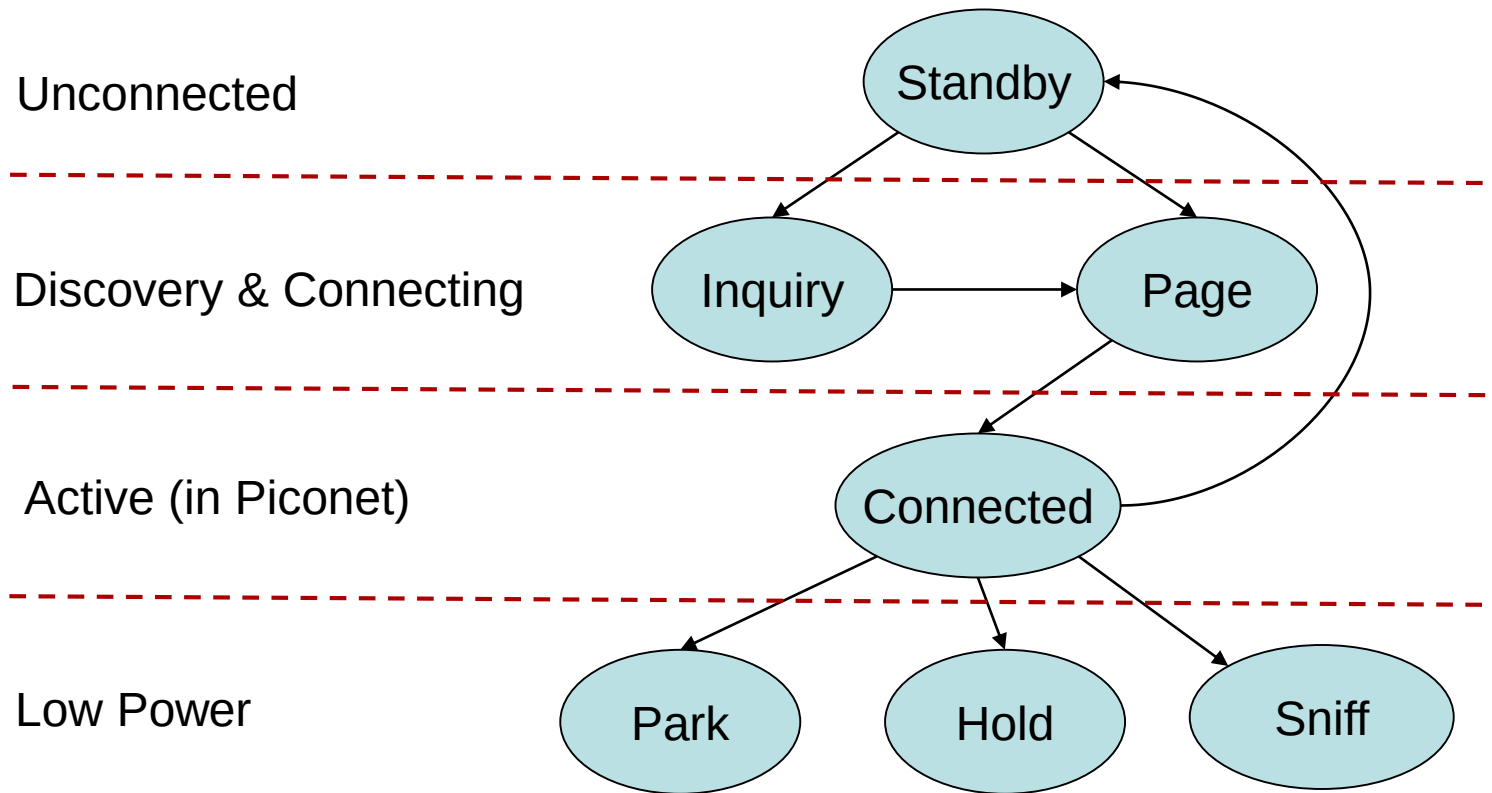
BR/EDR Bluetooth - Baseband

- Több független piconet egymásra gyakorolt hatása
 - Itt nem oldható meg az ütközésmentes ütemezés
 - Nincsenek szinkronban a Piconetek
 - Sok egymástól független frekvenciaugratási minta
 - Előbb-utóbb átlapolódnak
 - Így végeredményében: ALOHA

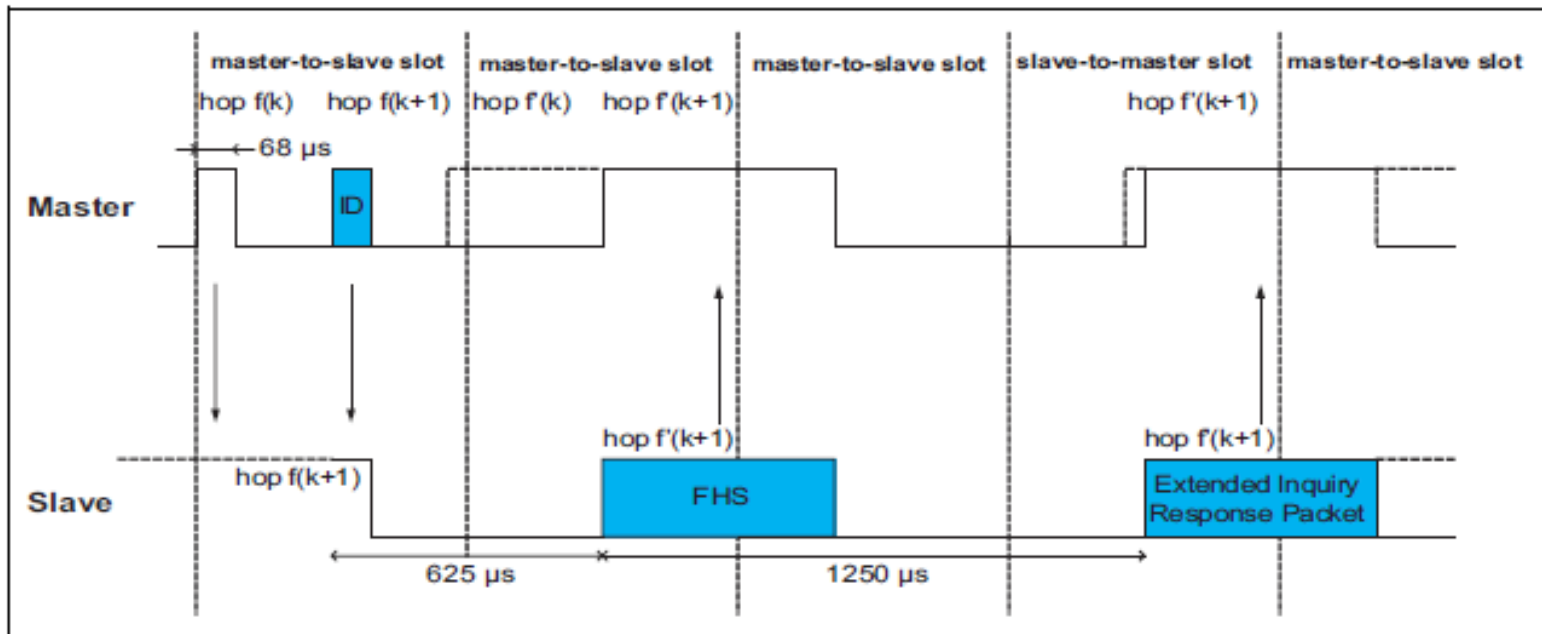
BR/EDR Bluetooth - Baseband

- Link Controller Állapotgép

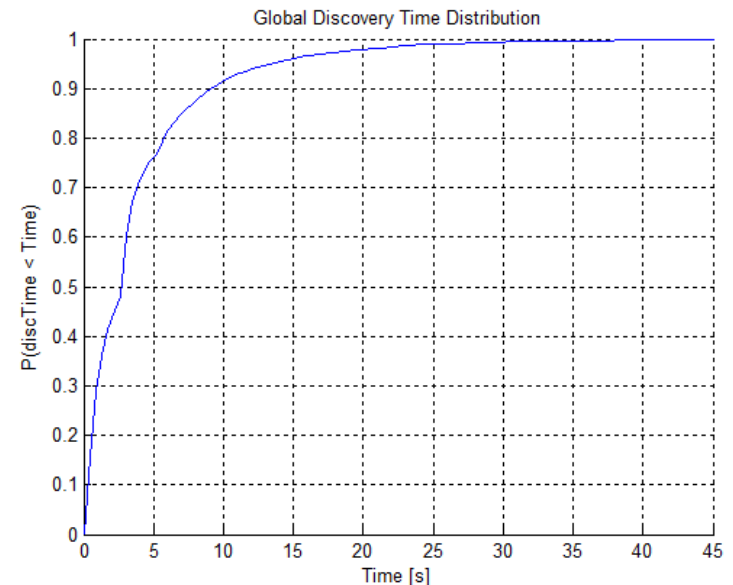
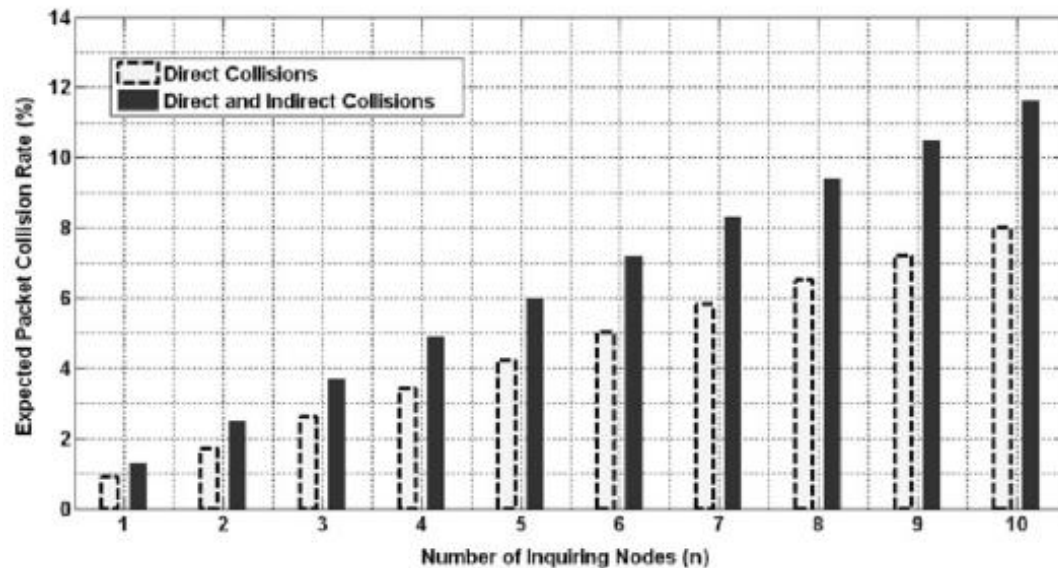
BR/EDR Bluetooth - Baseband

- Inquiry: Eszközök felderítése
 - Aki felderít az ID csomagokat sugároz 3200 hop/s ugrásokkal
 - Aki felderíthető és hallotta, az FHS-sel, majd EIR-rel (opc.) válaszol
 - Inquiry Scan csatornán:
 - 32 db véletlenszerűen megválasztott csatornából álló sorozat
 - Mindenki a saját órája és MAC címe alapján sorsolja
 - Ezért olyan (borzasztóan) lassú (jellemzően 10 mp, vagy több)

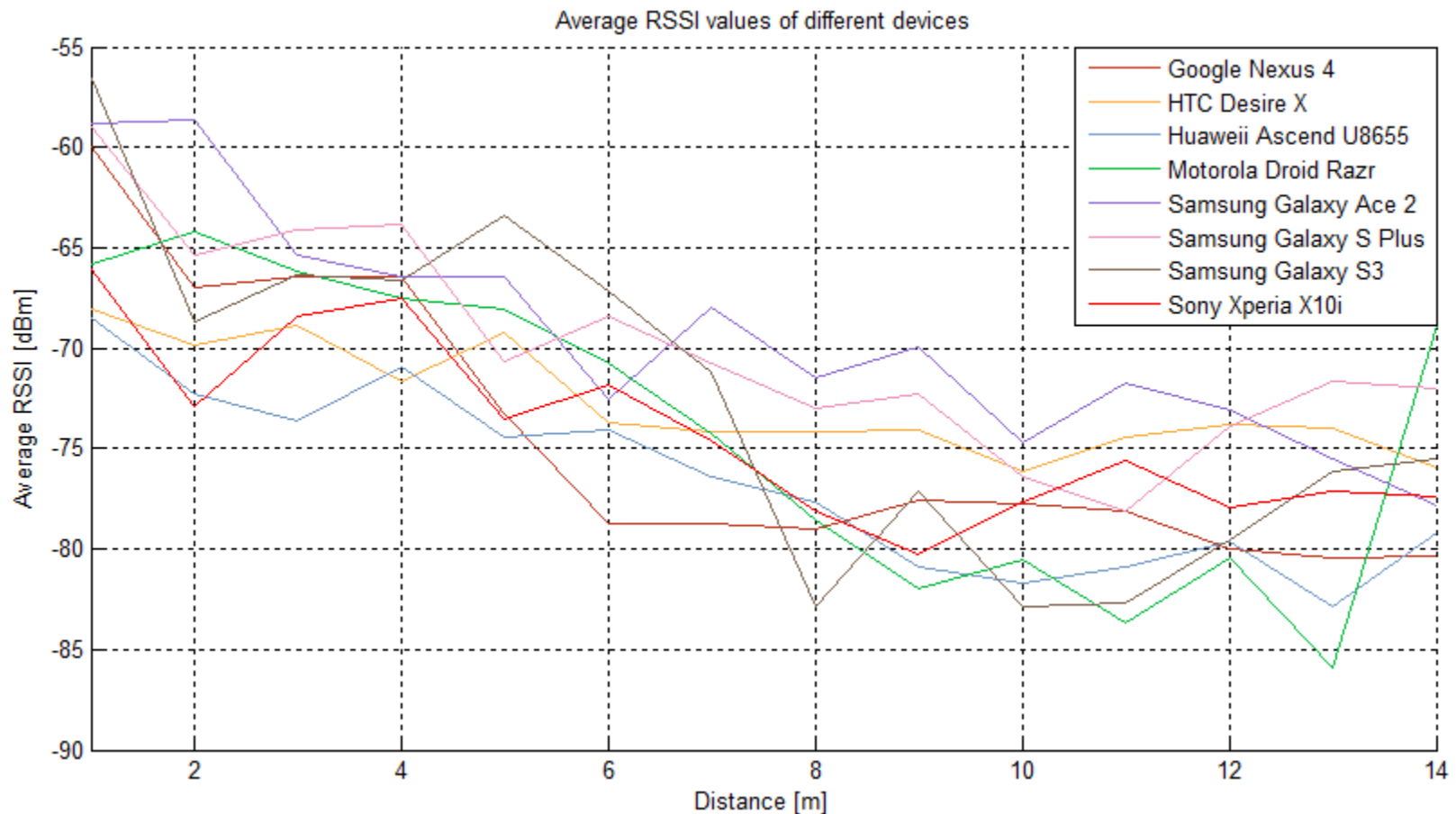
BR/EDR Bluetooth - Baseband

- Inquiry: Eszközök felderítése
 - Pozicionálásra többé-kevésbé alkalmas
 - RSSI mérése az FHS csomag beérkezteével történik meg
 - Ha több eszköz futtat Inquiry-t egyidejűleg az komoly interferenciát eredményezhet
 - Mérés: 9 db Android készülék egyidejűleg derít fel egyetlen másik eszközt

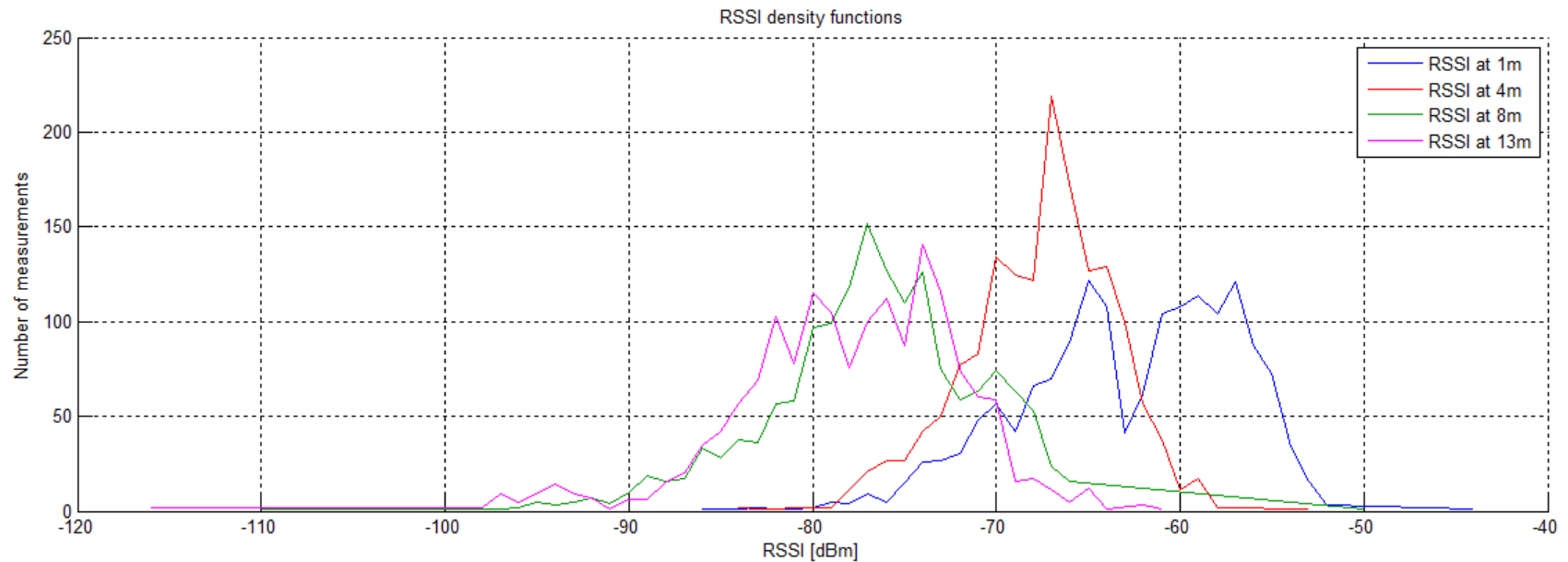
BR/EDR Bluetooth - Baseband

- Inquiry: Eszközök felderítése
 - Mérés: RSSI értékek ingadozása tipikus irodai környezetben

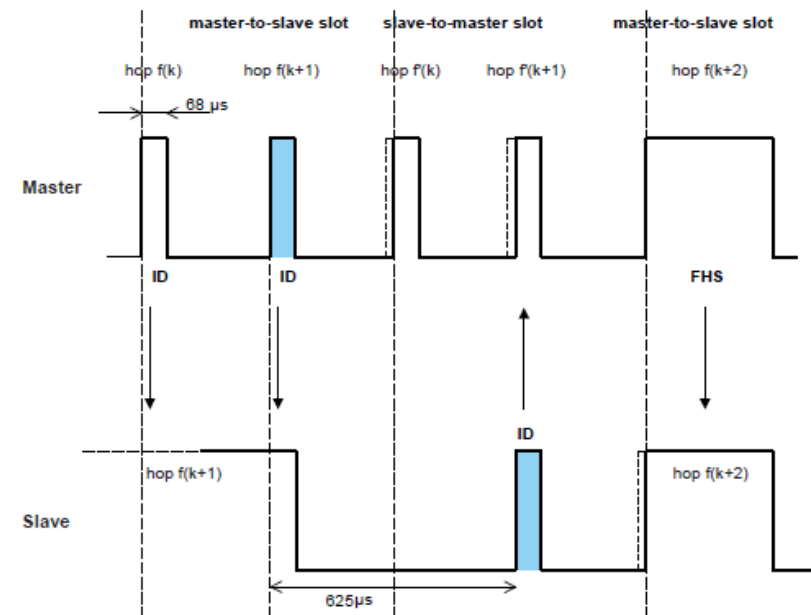
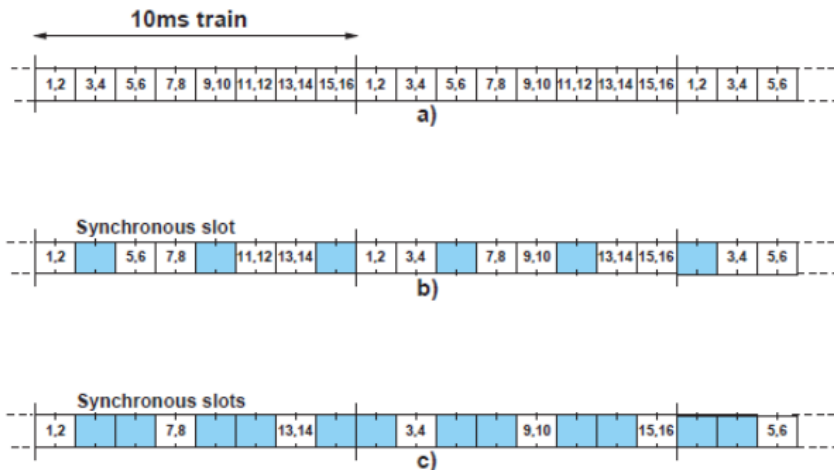
BR/EDR Bluetooth - Baseband

- Inquiry: Eszközök felderítése
 - RSSI értékek ingadozása
 - A rezponzivitás kritériuma mellett gyakorlatilag alkalmazhatatlanok a mobil készülékek RSSI-alapú távolságbecslésre

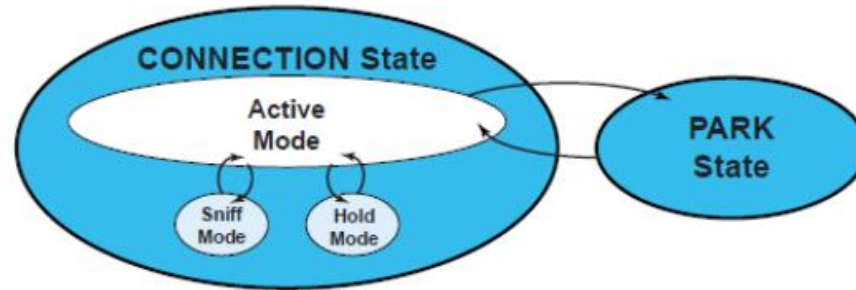

BR/EDR Bluetooth - Baseband

- Page: Eszközök bevonása a Piconetbe
 - Az Inquiry folyamat során összegyűjtött információra alapoz
 - Ebből ismert az adott eszköz órája és MAC címe
 - Megpróbálunk betalálni 3200 hops/s ugrásokkal
 - Akit bevonunk és hallotta, az ID-val válaszol
 - Ekkor létrejön a szinkron a két eszköz között
 - Ez már nem olyan lassú (2-3 mp)
 - Master FHS csomagja tartalmazza a Piconet paramétereit

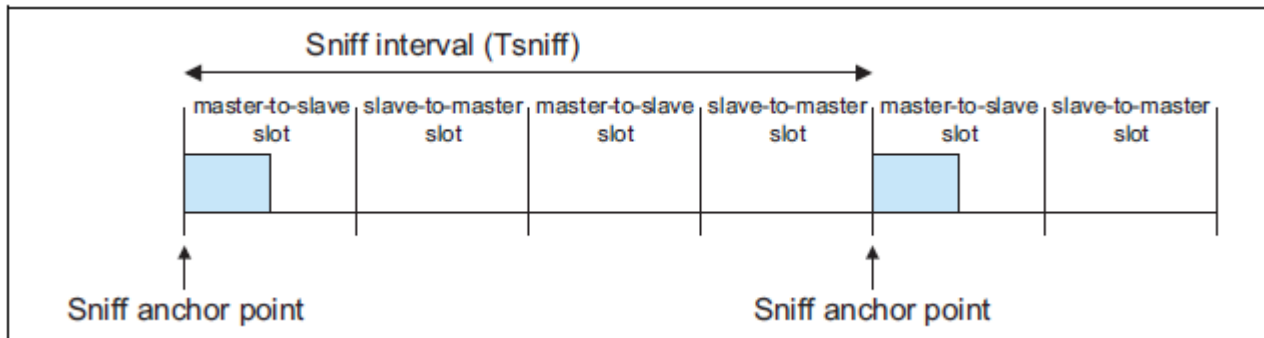
BR/EDR Bluetooth - Baseband

- Low Power állapotok

- Sniff mód

- Csökkentett kitöltési tényezővel működik az eszköz
 - Minden n. Master slotban ébred csak fel
 - Csak ACL linkek esetén használható

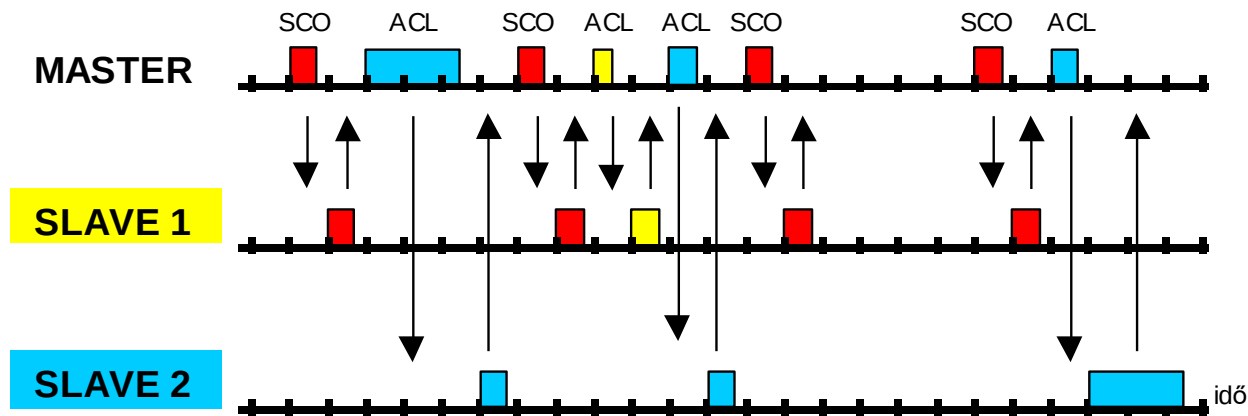

BR/EDR Bluetooth - Baseband

- Low Power állapotok
 - Hold mód
 - Az ACL linkeket felfüggeszti, az SCO linkeket megtartja
 - Akkor alkalmazzák, ha erőforrást szükséges a Slave-nek felszabadítania az egyéb tevékenységek végett
 - A Hold Timeout lejártával visszatérhet a Piconetbe
 - Park mód
 - Amikor nincs szükség a Slave aktív részvételére a hálózatban
 - Felfüggeszti az összes logikai csatornát
 - Kezdeményezhető Master és a Slave oldalról
 - A ki és a beléptetés is
 - Periodikusan fel-felébred
 - Broadcast időrásben + Szinkronizáció végett

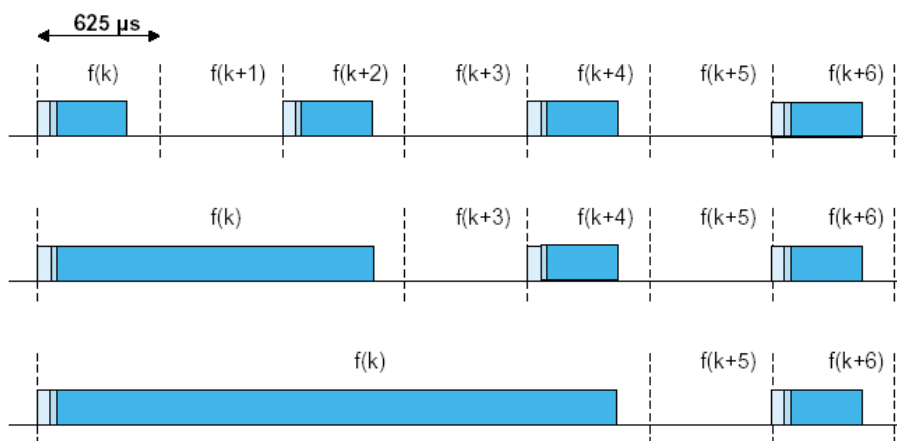
BR/EDR Bluetooth - Baseband

- Logical Transports:
 - SCO (Synchronous Connection Oriented)
 - Szimmetrikus, kvázi vonalkapcsolt
 - pont-pont kapcsolatok számára
 - fix időközönként foglalnak le részpárokat (up/down)
 - Háromféle egyréses beszédcsomagok
 - 64 kbps-os hangátvitelhez
 - NO, 2/3, 1/3 FEC lehetséges
 - ugyanakkor beszédre nincs csomagismétlés
 - eSCO (extended SCO)
 - Ugyanaz, mint az SCO, csak van újraküldés

BR/EDR Bluetooth - Baseband

- Logical Transports:
 - ACL (Asynchronous Connection-oriented)
 - Szimmetrikus, vagy aszimmetrikus
 - Csomagkapcsolt
 - Pont-multipont börsztös adatkapcsolatok számára
 - A mester implicit (a kérés maga a downlink csomag) pollinal kérdezi le a szolgálakat
 - 1-3-5 réses csomagok lehetségesek
 - NO (DHx) vagy 2/3 (DMx) FEC lehetséges
 - Adatra gyors ARQ: a vett downlink csomagot ellenőrzi a szolga és a kapcsolódó uplink csomagban jelzi ha hibát talált.

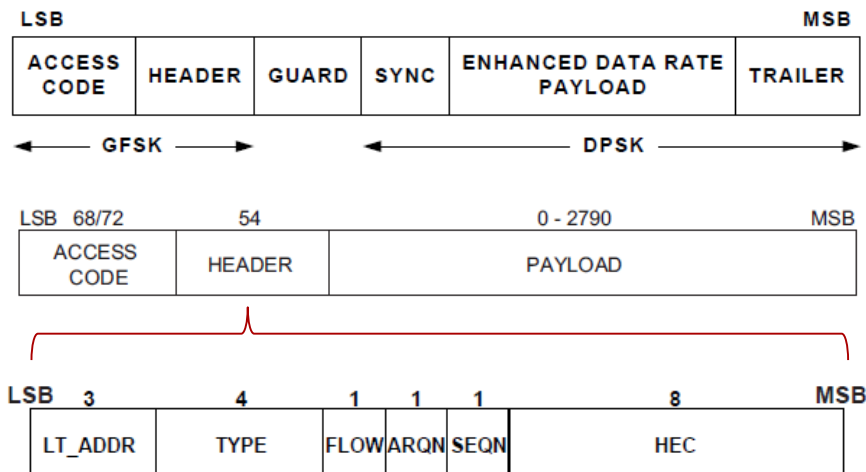

Type	Symmetric (kbit/s)	Asymmetric (kbit/s)	
DM1	108.8	108.8	108.8
DH1	172.8	172.8	172.8
DM3	256.0	384.0	54.4
DH3	384.0	576.0	86.4
DM5	286.7	477.8	36.3
DH5	432.6	721.0	57.6

BR/EDR Bluetooth - Baseband

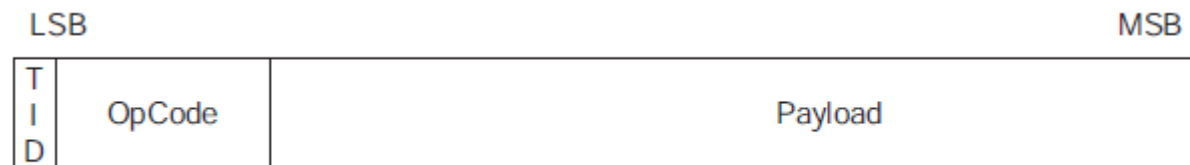
Csomagformátum

- Access Code (68/72 bit)
 - Minden fizikai csatornára egyedi
 - Tartalmazza a preambulomot
- Header (54 bit) – 1/3 FEC
 - LT_ADDR (3 bit)
 - Logical Transport Address
 - Aktív Slave-et azonosít
 - Type (4 bit)
 - Az alkalmazott csomag típusát határozza meg
 - Flow (1 bit)
 - Torlódásvezérléshez (ha megtelt az inputbuffer, Flow=0-val leállítható)
 - ARQN (1 bit)
 - Acknowledgement Indication (ACL transzport esetén)
 - SEQN (1 bit)
 - Adatstream sorrendezéséhez
 - HEC (8 bit)
 - Header Error Check (CRC a fejlécre)

BR/EDR Bluetooth – Link Manager

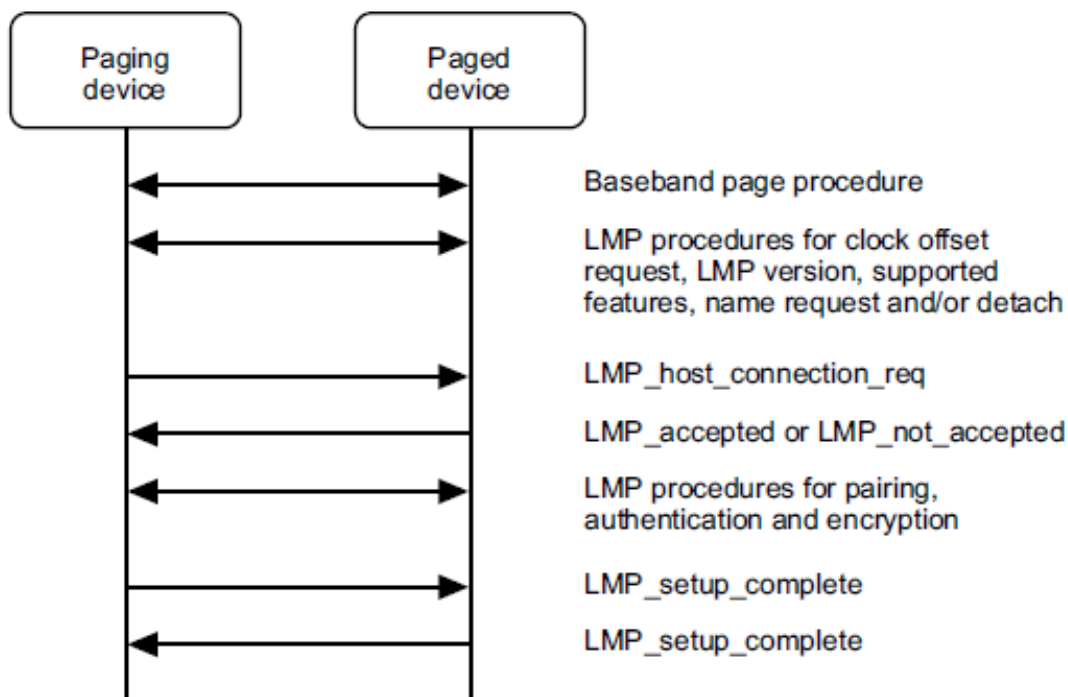
- Két link menedzsment entitás között teremti kapcsolatot
 - Segítségével állíthatók be a Bluetooth linkek
- Tranzakció alapú
- Feladatok:
 - Távoli (peer) eszköz képességeinek felderítése
 - Teljesítmény kímélő üzemmódok, Biztonság, QoS
- LMP PDU Csomagformátum
 - TID (1 bit): a tranzakció kezdeményezőjének azonosítója (1, ha Master és 0, ha Slave)
 - OpCode: az LMP_PDU azonosítója és típusa
 - az LMP_PDU magas prioritású, akár az SCO csomaggal szemben is preemptív
 - 2/3 FEC kódolással ellátva

LMP PDU with 7 bit OpCode

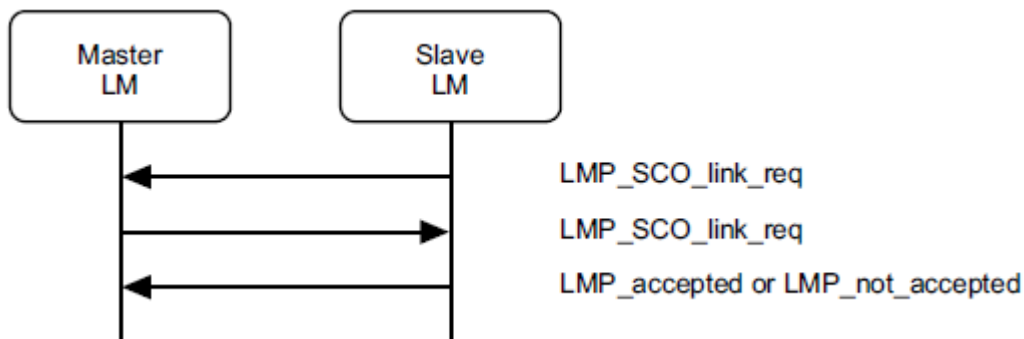
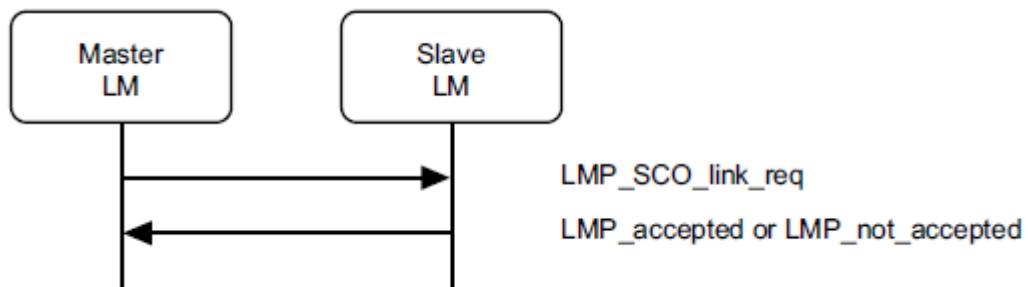
BR/EDR Bluetooth – Link Manager

- Példa: Paging procedúrát követő üzenetváltások
 - A kapcsolódást követően rendelkezésre áll egy ACL
 - Minden jelzésüzenet ezen közlekedik
 - Ezt ACL-C (al)típusú transzportnak nevezik
 - Támogatott Feature-ök: 140 bites maszk

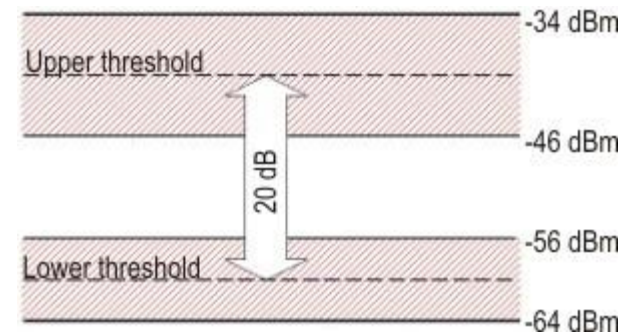
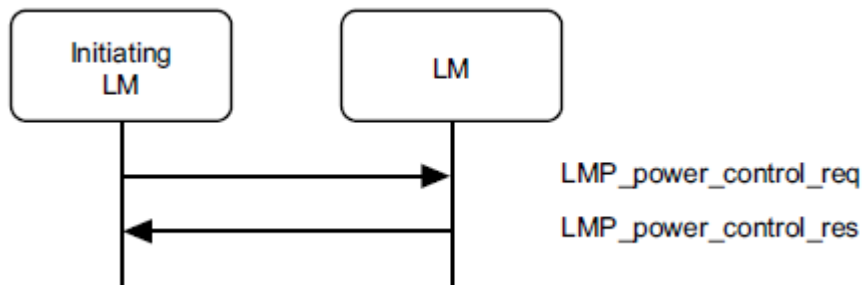
BR/EDR Bluetooth – Link Manager

- Példa: SCO logikai transzport felépítése
 - Master és Slave is kezdeményezheti egyaránt

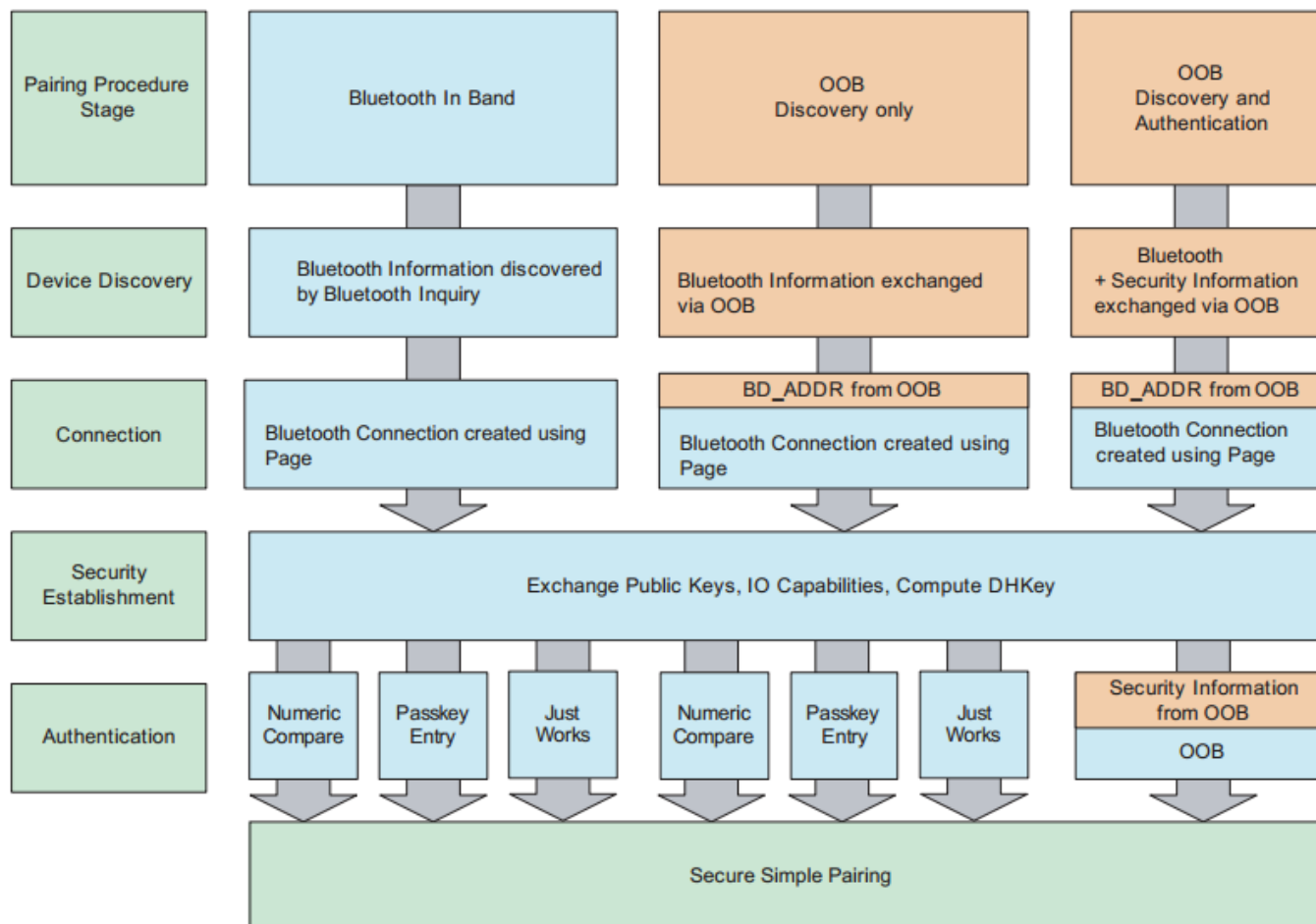
BR/EDR Bluetooth – Link Manager

- **Példa: Adaptív teljesítményszabályzási mechanizmus**
 - Master és Slave is kezdeményezheti egyaránt
 - Célja: Az adási, és így a vételi teljesítmény egy bizonyos GRPR (Golden Receive Power Range) zónában tartása
 - Kevesebbet fogyaszt
 - Kisebb zavarást képvisel

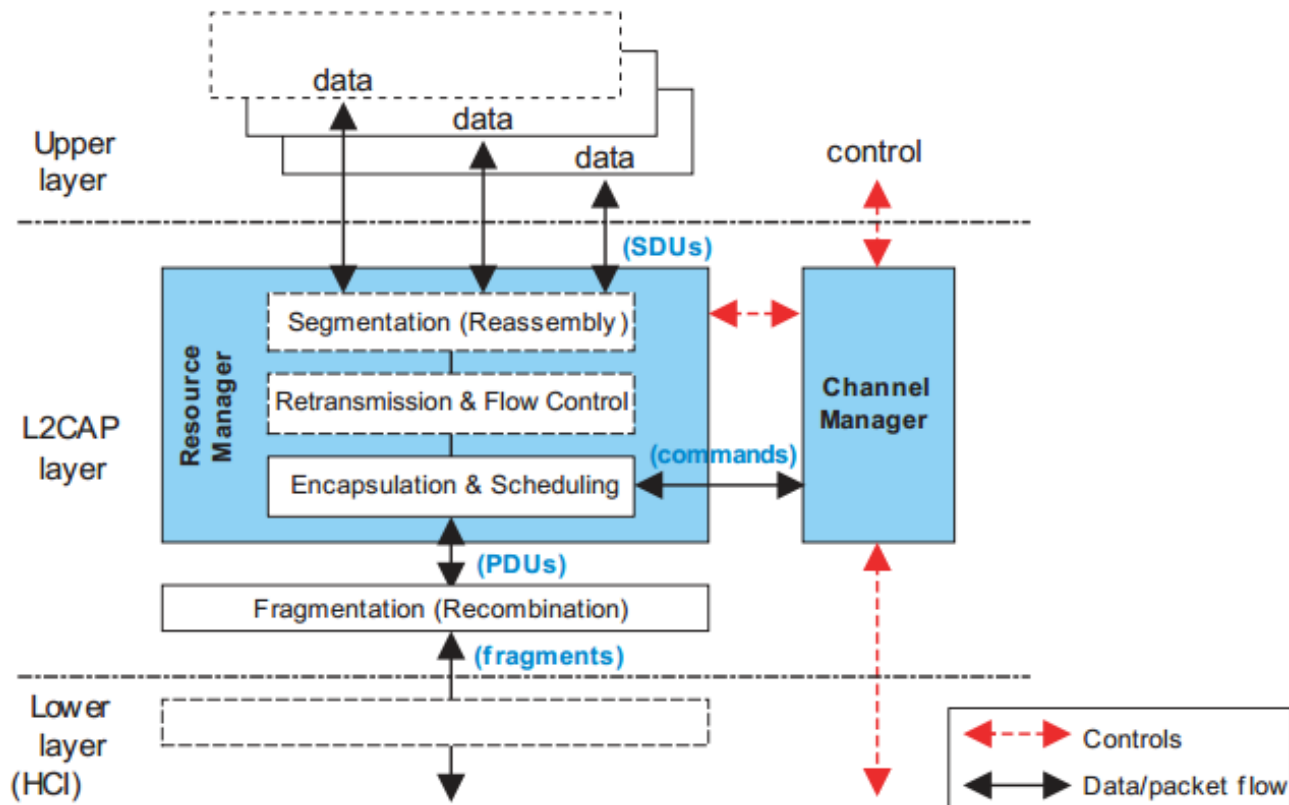
BR/EDR Bluetooth – Link Manager

- Párosítási mechanizmusok
 - Autentikáció (MITM) és a link titkosítás (Passive Eavesdropping)

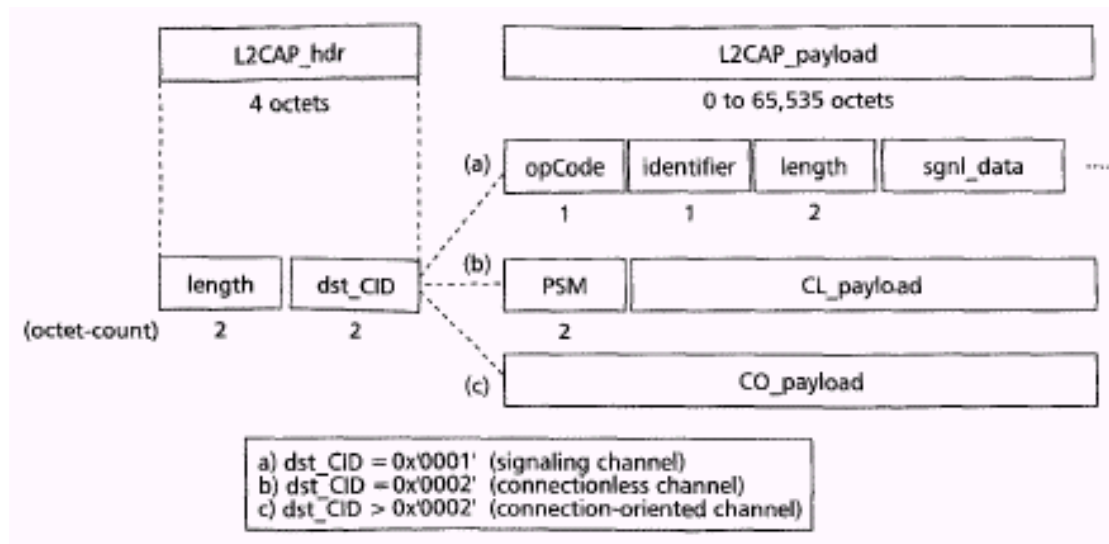
Bluetooth – L2CAP

- Elrejt az alsóbb rétegek Bluetooth specifikus jellemzőit a felsőbb rétegek elől és csomag szintű illesztést biztosít a felsőbb rétegek számára.
 - Itt tűnik el a mester-szolga viszony
- Az L2CAP csomagok jóval nagyobbak lehetnek, mint a Baseband csomagok, ezért szegmentálásra lehet szükség

Bluetooth – L2CAP

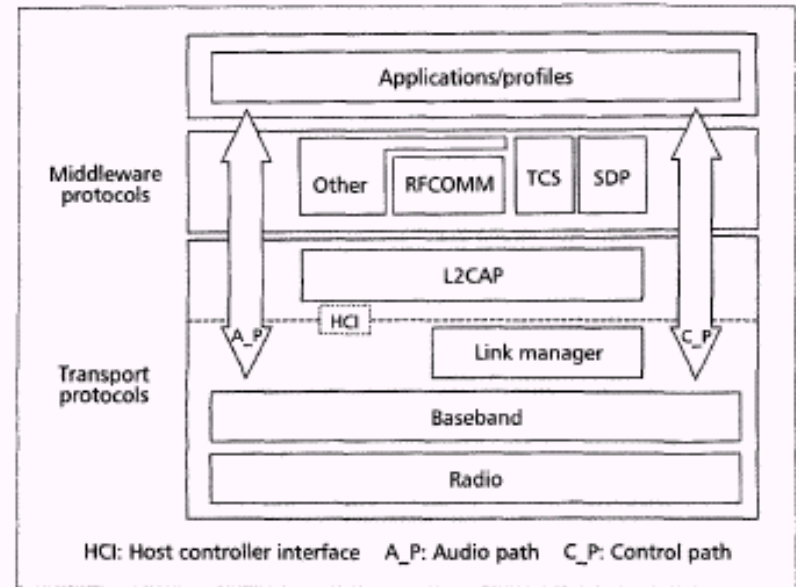
- Az L2CAP forgalom kétféle logikai csatornán zajlik
 - A csatorna végpontokat egy Channel ID (CID) azonosítja
 - Connectionless (CL), CID=0x'0002'
 - Egyirányú
 - Nincs jelzés csatorna
 - Connection oriented (CO), CID>0x'0002'
 - Kétirányú
 - Kapcsolatfelépítés szükséges
 - Jelzés csatornát biztosít CID=0x'0001'-vel mindkét végén.
 - Két eszköz között csak 1 db. jelzés csatorna lehet.

- **Csomagformátum**
 - Max méret 65 535 bájt
 - (a) jelzéscsatorna:
 - opCode: a jelzési adat azonosítója
 - identifier: a kérések és válaszok párosításához
 - Length: adatmező hossza
 - sgnl_data: jelzési adata
 - (b) connectionless csatorna:
 - PSM: Protocol and Service Multiplexer
 - Segítségével lehet azonosítani a CL L2CAP csatornán multiplexált felsőbb rétegbeli vevőt
 - (c) connection oriented csatorna:
 - PSM: a kapcsolatfelépítést kérő jelzéscsomag tartalmazza, nem kell minden payloadba betenni

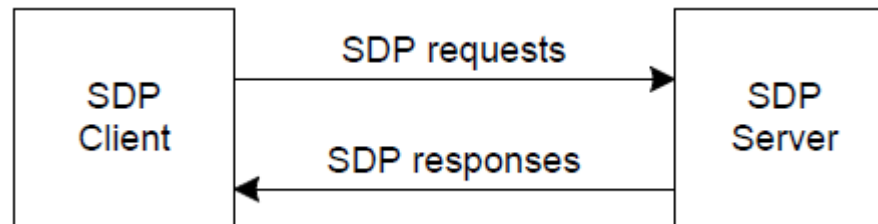
BR/EDR Bluetooth – SDP

- Eddig bejárt rétegek:
 - PHY
 - Baseband
 - Link Manager
 - L2CAP
- Efölé igazából már tetszőleges alkalmazás definiálható
 - Definiáltak is, nem is keveset
 - Az L2CAP fölé definiált rétegek az ún. Middleware Protokollok
 - Ezek alkalmazásával lehetséges az ún. profilok létrehozása
 - Profil: Olyan alkalmazás elemek, amik jól definiálható protokollgyűttesre (Service) építkeznek
 - A legtöbbet a Bluetooth SIG adaptálta, és felügyeli
- A Service Discovery Protocol (SDP) célja ezen diverzitás összefogása és menedzselhető formába öntése

BR/EDR Bluetooth – SDP

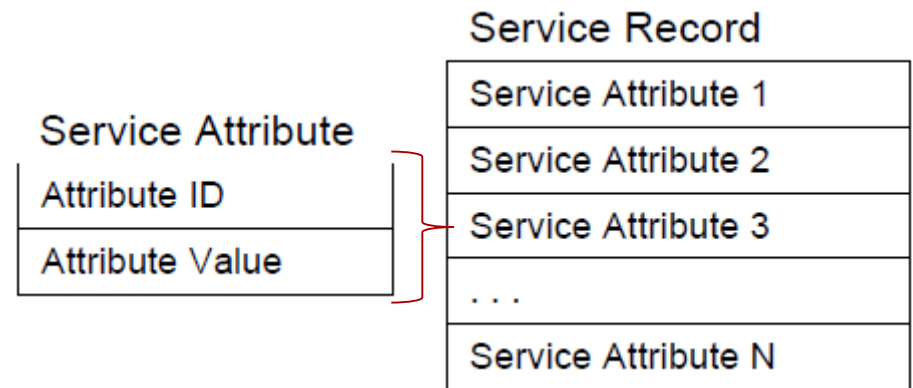
- Célja az egyes szolgáltatások (alkalmazások) protokollfüggőségeinek felderíthetővé tétele bármely fél által
 - Kérés/válasz jelleggel
- Service Registry
 - Service-ek adatbázisa
 - Service azonosítás/keresés
 - UUID-k (Universal Unique ID) segítségével
 - Hozzáférés
 - Service Record Handle (~pointer) megadásával
 - Minden Service specifikált struktúrával rendelkezik
 - Pl. SerialPort, OBEXFileTransfer, Headset, stb.

<https://www.bluetooth.org/en-us/specification/assigned-numbers/service-discovery>

BR/EDR Bluetooth – SDP

- **SDP Service bejegyzések (Record)**
 - Alaptípus: Service Attribute
 - Lehet generikus, vagy alk. Specifikus
 - Felépítés: Key (ID) + Value
 - Néhány generikus típus:
 - ServiceRecordHandle (ami alapján elérjük)
 - ServiceClassIdList (milyen más service-eket tartalmaz)
 - ServiceRecordState (a bejegyzés aktuális állapota, pl. frissült-e)
 - ServiceId (UUID, amivel azonosítható)
 - ProtocolDescriptorList (alkalmazott Protokollok)
 - IconURL
 - ClientExecutableURL
 - Stb.

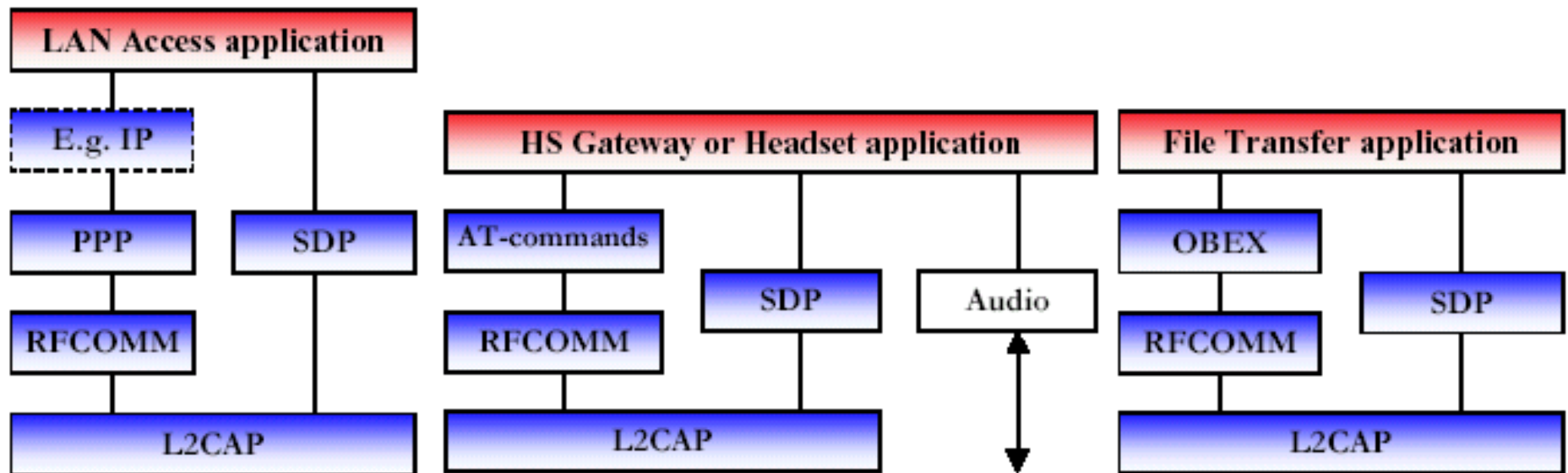
BR/EDR Bluetooth – SDP

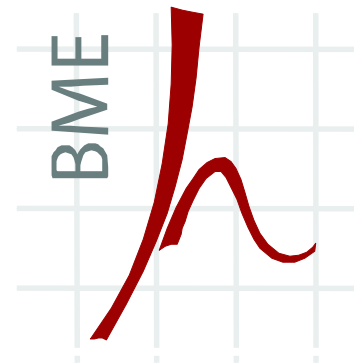
- Példa: Serial Port Profile
 - Note1: Bluetooth Assigned Numbers

Item	Definition	Type/Size	Value	AttributeID
ServiceClassIDList			Note1	0x0001
ServiceClass0	SerialPort / Note3	UUID	Note1	
ProtocolDescriptorList				0x0004
Protocol0	L2CAP	UUID	L2CAP /Note1	
Protocol1	RFCOMM	UUID	RFCOMM /Note1	
ProtocolSpecificParameter0	Server Channel	Uint8	N = server channel #	
ServiceName	Displayable text name	DataElement/ String	"COM5" / Note4	Note2

BR/EDR Bluetooth – Alkalmazások

- A protocol stack felett elhelyezkedő szoftverek együttese
 - Profilok, Protokollok, Stb.
- A szervezés gyakorlatilag a Bluetooth modul gyártójától független alkalmazásfejlesztést tesznek lehetővé

Bluetooth Low Energy

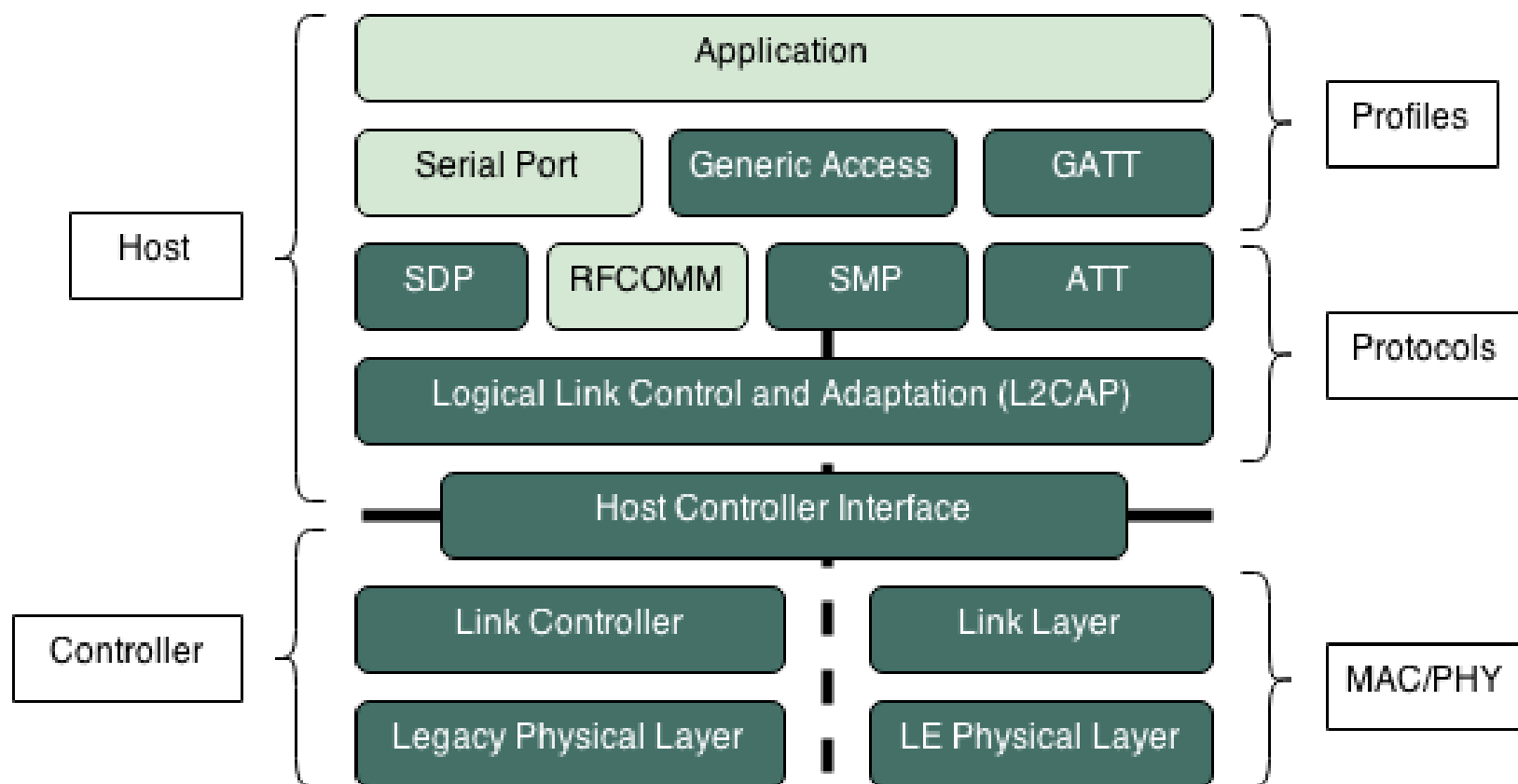
A Bluetooth LE fejlődése

- **2006 – Wibree bejelentése**
 - Alacsony fogyasztású, wireless technológia
 - 2001 óta fejlesztették (Nokia)
- 2007 – v2.1+EDR, hagyományos változat megjelenése
- **2008 – A Wibree integrációja megkezdődik a szabványba**
- 2009 – v3.0+HS, v2.1 bővítése ad-hoc 802.11 linkkel
- **2010 – v4.0 (+LE)**
 - Bluetooth Low Energy (Smart) bemutatása
 - Dual-mode (Smart Ready) eszközök megjelenése
- **2013 – v4.1**
 - BLE Scatternetek bevezetése
 - Mobile Wireless Coexistence Signaling bevezetése
- **2014 – v4.2**
 - Kiterjesztett csomagméret
 - Fejlettebb Security
- **2016 – v5.0**
 - Nagyobb hatótávolság, adatsebesség, és sok egyéb újdonság

A Bluetooth LE főbb tulajdonságai

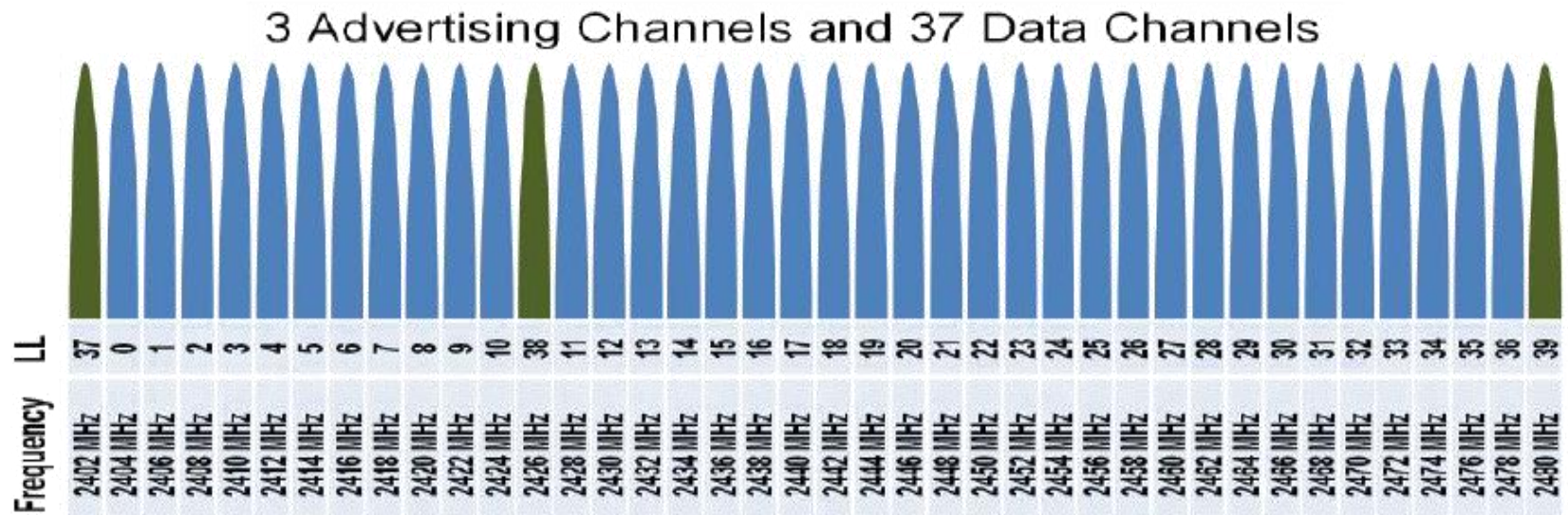
- **Publikus specifikáció**
 - <https://www.bluetooth.org/en-us/specification>
- **Kisebb adatok hatékony átvitele (1 Mbps - 250 kbps)**
 - Relatív alacsony késleltetés
 - Gyors kapcsolódás (akár < 50 ms)
 - Egyszerű, robosztus stack
- **Alkalmazásfejlesztési keretrendszer (GATT)**
- **Jól konfigurálható energiafogyasztás**
 - Tipikus trade-off: Késleltetés vs. Energiaigény
- **Nagy mennyiségű Slave egy piconetben**
- **A fontosabb mobil operációs rendszerek már támogatják**
 - iOS: 2011-től (6.0)
 - WP: 2012-től (WP8)
 - Android: 2013-tól (4.3 – 18-as API szint)

Bluetooth protokoll szerkezet

BLE Fizikai réteg (PHY)

- 2,4GHz ISM sáv
- GFSK moduláció, 1Mbps jelzési sebesség
- 40 db 2 MHz-es frekvenciasáv
 - 3 db Advertising csatorna
 - 37 db Data csatorna
- Max. adási teljesítmény: 4dBm (2,5mW)

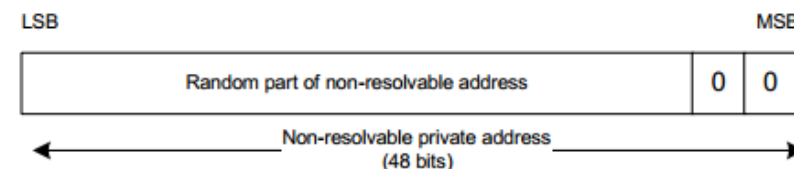
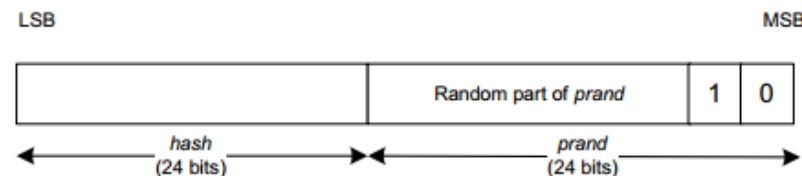
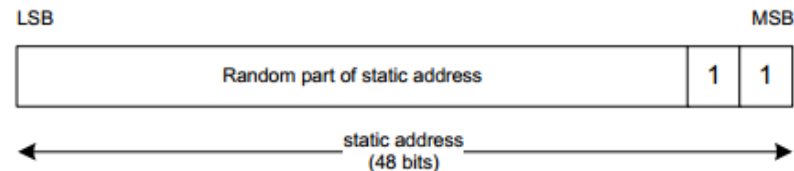
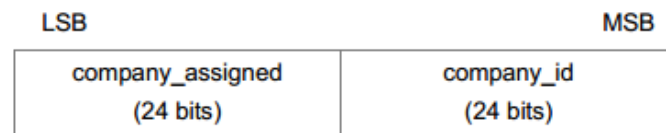
BLE Link Layer (MAC)

- **Alkalmazott közeghozzáférési módszerek**
 - FDMA (Frequency Division Multiple Access)
 - Advertising és Data (Piconet) csatornákon
 - TDMA (Time Division Multiple Access)
 - Ún. Advertising és Connection eventekben
 - Gyakorlatilag olyan, mint az FHSS, de mégsem az...
 - „Frequency hopping spread spectrum systems (FHSS) in the 2400-2483.5 MHz are in FCC 15.247(1) (iii) required to
 - a) use at least 15 channels and
 - b) when hopping, the transmission also must comply with a 0.4 second/channel maximum dwell time.
 - ETSI, FCC, JRL, stb.
 - Mindenkinél ugyanazért nem az. Helyette:
 - » FCC, JRL: Digital Modulation
 - » ETSI: DSSS

BLE Link Layer (MAC)

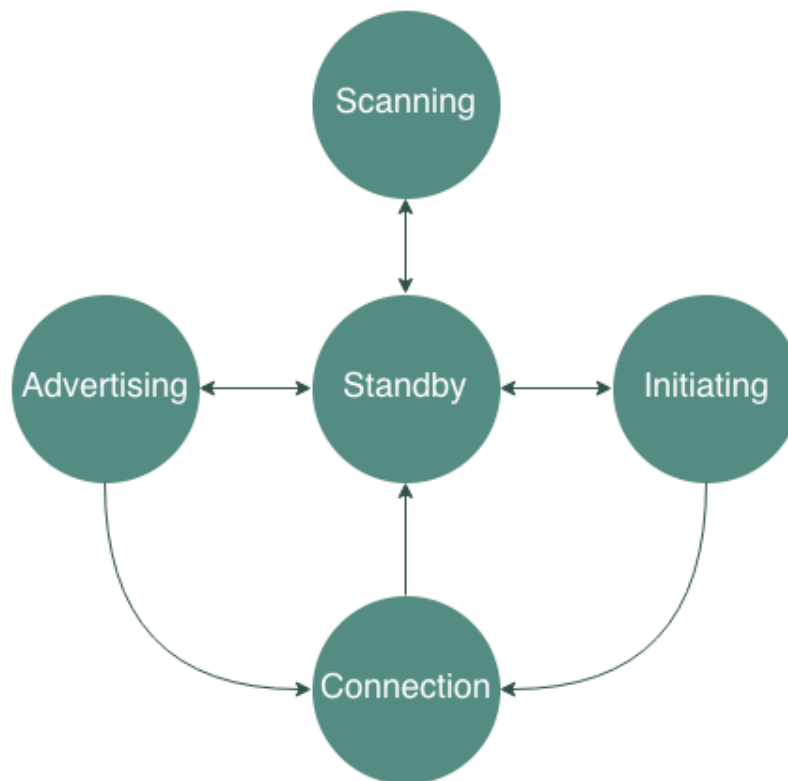
• Címzés

- Publikus MAC címek:
 - Hagyományos (IEEE) MAC címek
- Pseudo-Random MAC címek
 - Random Static
 - Véletlenszerűen sorsolt
 - Időben fix címek
 - Private címek
 - Security célokra
 - Időben változhatnak
 - Resolvable
 - » A megfelelő kulcs birtokában visszafejthető
 - Private Non-resolvable
 - » Nem visszafejthető

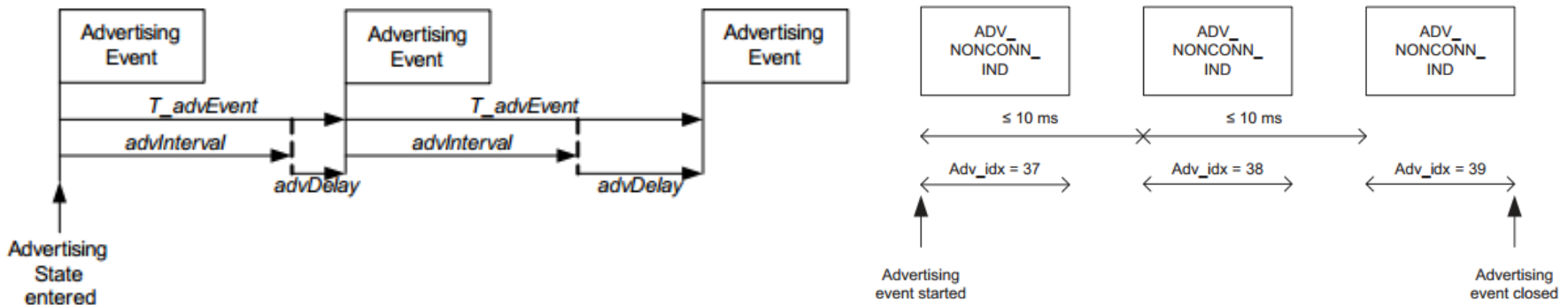
BLE Link Layer (MAC)

- Állapotgép

BLE Link Layer (MAC)

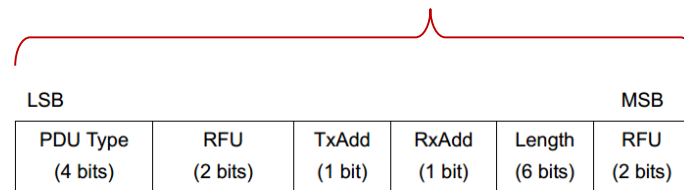
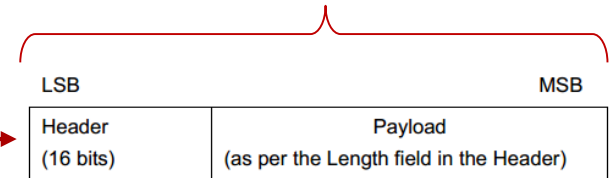
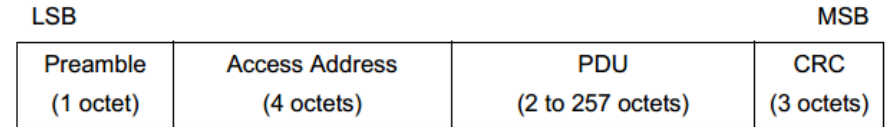
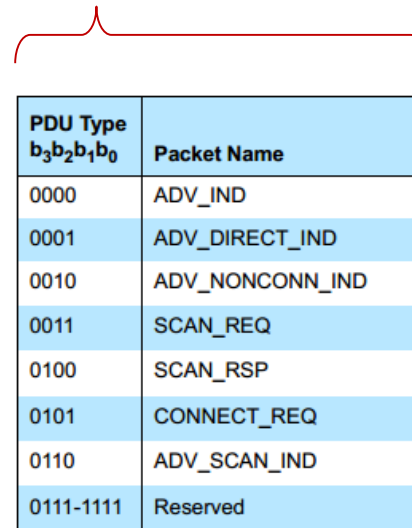
- Advertising
 - A felderíthetőség állapota
 - Hirdetmények sugárzása az Advertising eventekben
 - $\text{advInterval} \cong \text{periodicitás} > 20 \text{ [ms]}$
 - $\text{advDelay} \in [0, 10] \text{ [ms]}$
 - Véletlenszerűen sorsolt
 - Az ütközések elkerülése végett
 - Advertising csomagok (PDU) segítségével

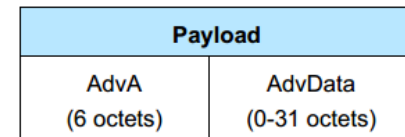
BLE Link Layer (MAC)

- Advertising Channel PDU

- Link Layer keret
 - Access Address
 - Advertising csatornákon fix
 - Ez alapján dönthető el a PDU típusa (D, A)
- Advertising Channel PDU
 - PDU Type
 - Mindegyik másra jó
 - TxAdd
 - Random-e a forráscím
 - RxAdd
 - Random-e a célcím

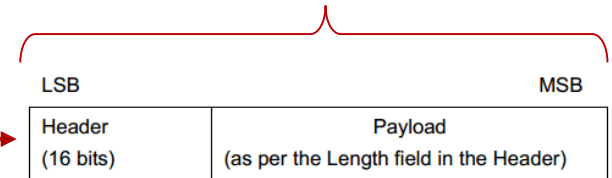
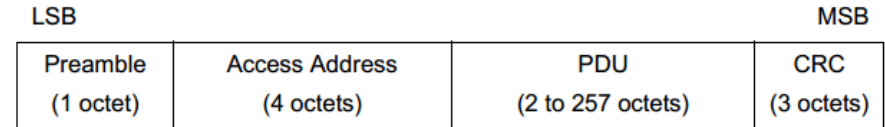
PDU Type $b_3b_2b_1b_0$	Packet Name
0000	ADV_IND
0001	ADV_DIRECT_IND
0010	ADV_NONCONN_IND
0011	SCAN_REQ
0100	SCAN_RSP
0101	CONNECT_REQ
0110	ADV_SCAN_IND
0111-1111	Reserved

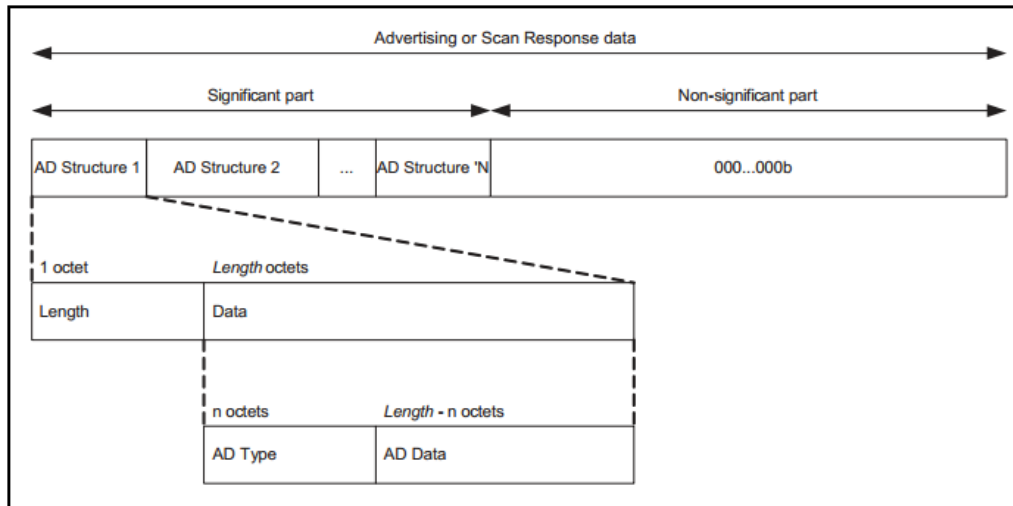
BLE Link Layer (MAC)

- Advertising Channel PDU

- Link Layer keret
 - Access Address
 - Advertising csatornákon fix
 - Ez alapján dönthető el a PDU típusa (D, A)
- Advertising Channel PDU
 - AdvData mező ún. AD struktúrákba szervezve

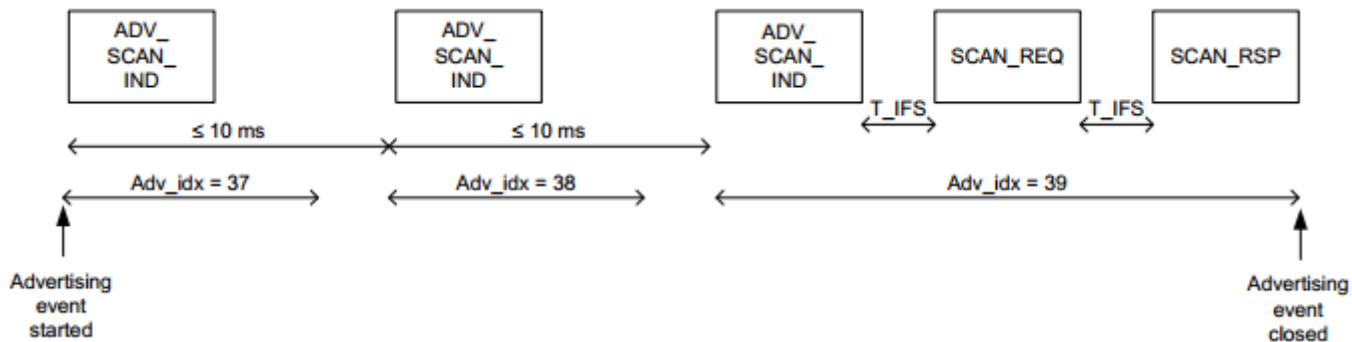
Data type	Context				
	EIR	AD	SRD	ACAD	OOB
Service UUID	O	O	O	O	O
Local Name	C1	C1	C1	X	C1
Flags	C1	C1	X	X	C1
Manufacturer Specific Data	O	O	O	O	O
TX Power Level	O	O	O	X	O
Secure Simple Pairing OOB	X	X	X	X	O
Security Manager OOB	X	X	X	X	O
Security Manager TK Value	X	X	X	X	O
Slave Connection Interval Range	X	O	O	X	O
Service Solicitation	X	O	O	X	O
Service Data	X	O	O	O	O
Appearance	X	C2	C2	X	C1
Public Target Address	X	C2	C2	X	C1
Random Target Address	X	C2	C2	X	C1
Advertising Interval	X	C1	C1	X	C1
LE Bluetooth Device Address	X	X	X	X	C1
LE Role	X	X	X	X	C1
Uniform Resource Identifier	O	O	O	X	O
LE Supported Features	X	C1	C1	X	C1
Channel Map Update Indication	X	X	X	C1	X

BLE Link Layer (MAC)

- Scanning

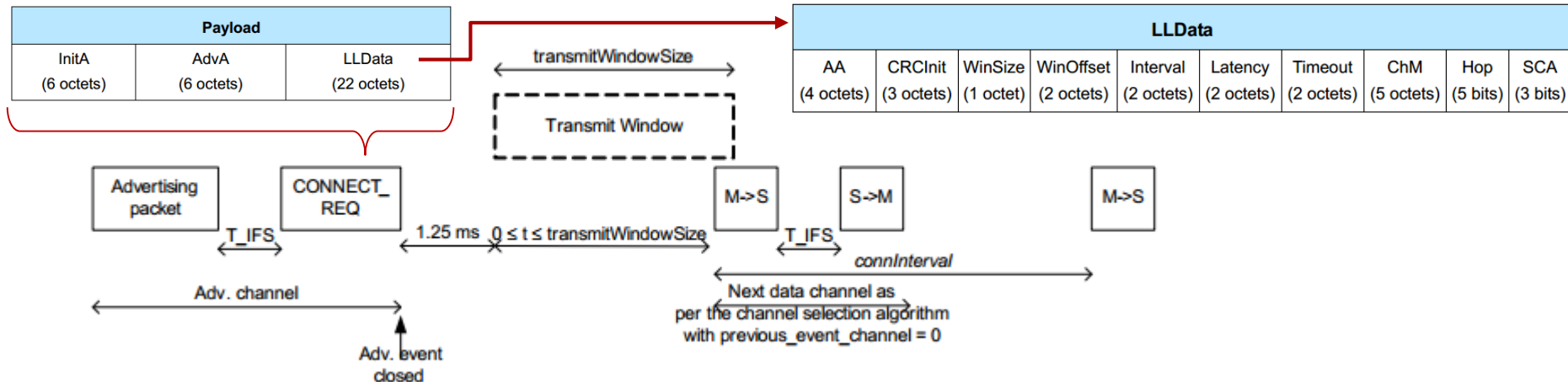
- A felderítés alapfolyamata
 - Hallgatózás a hirdetési (Advertising) csatornákon
- scanWindow = RX időablak mérete (egy csatornán)
- scanInterval = periodicitás
- Lehet aktív vagy passzív folyamat
 - Aktív, ha adott PDU típusok esetében SCAN_REQ PDU segítségével további információt szeretnénk kinyerni az eszközből
 - Ekkor a másik fél SCAN_RSP PDU-val válaszol
 - Passzív, ha nem

BLE Link Layer (MAC)

- Initiating

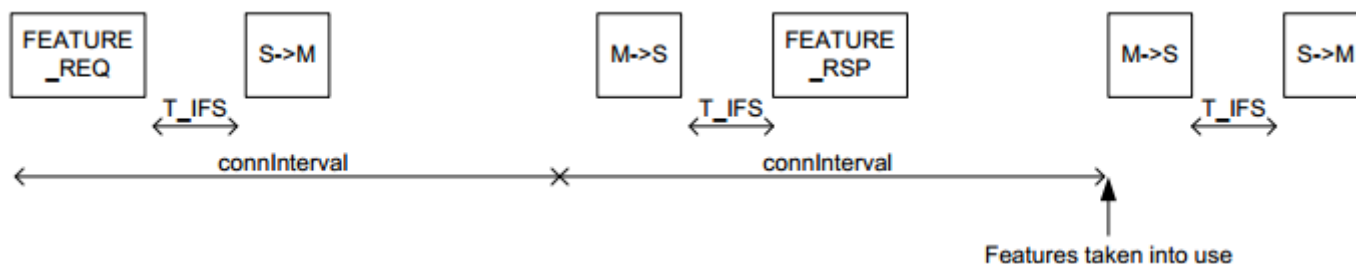
- Kapcsolatfelépítés kezdeményezése
- Hirdetési csatornákon CONN_REQ PDU küldése, majd Connection állapotban Master szerep
 - Transmit Window: Ekkor kezdhet el adni Masterként
 - Access Address: Master-Slave páronként egyedi
 - ChannelMap: Alkalmazott Data csatornák
 - Hop: Véletlenszerűen sorsolt ugrásszám
 - SCA: System Clock Accuracy
 - + egyéb Connection specifikus paraméterek

BLE Link Layer (MAC)

- **Connection**

- Data csatornák és Data Channel PDU-k használata
 - Mindig Master küld először (ez adja a szinkront), a Slave „válaszol”
 - Slave-enként eltérő frekvenciaugratási minta
 - Random Hop érték a CONN_REQ PDU-ban
- Connection eventek időzítései
 - $\text{connInterval} \geq 7.5 \text{ ms}$
 - Connection eventek között eltelt idő
 - Az aktuális frekvencián eddig tartózkodhat a két eszköz
 - » Ezért nem FHSS...
 - connSlaveLatency
 - A Slave max. ennyi Connection eventet hagyhat ki
 - $\text{connSupervisionTimeout}$
 - Ha ennyi időn belül nem érkezik válasz egyetlen Master által küldött Data PDU-ra sem, akkor bomlik a kapcsolat

BLE Link Layer (MAC)

- Data Channel PDU

- Link Layer keret

- Access Address

- Ez alapján dönthető el a PDU típusa (D, A)

- Itt már nincs MAC cím

- Data Channel PDU

- MIC (Message Integrity Check)

- Aláírás (opcionális)

- Header

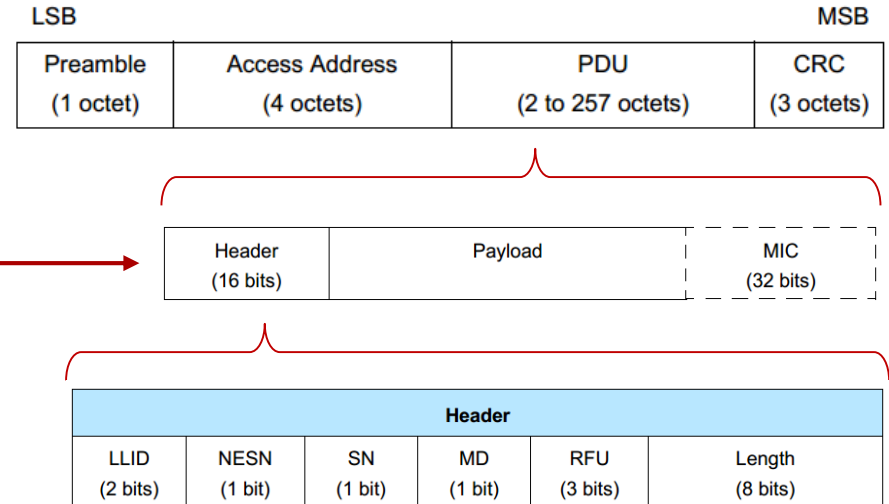
- LLID: Control Csomag (11b), kezdő darab (10b), vagy folytatás (01b)

- NESN (Next Expected SN), SN (Sequence Number)

- Elosztott 2 állapotváltozó bit az ACK jelzéséhez

- MD (More Data)

- Ha bármelyik félnek van még küldeni valója

L2CAP - HCI

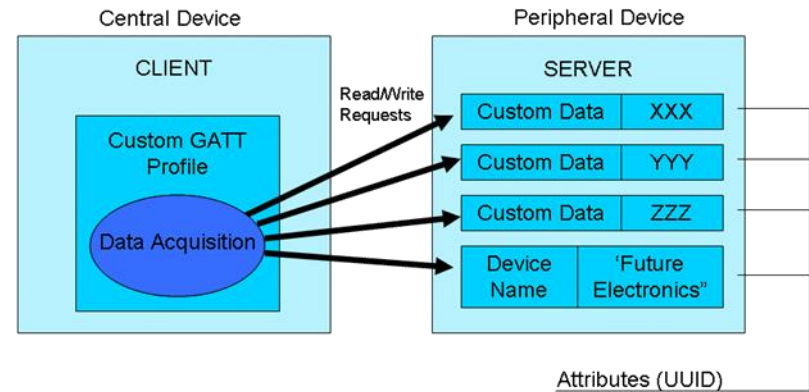
- L2CAP: Gyakorlatilag nincs változás a hagyományoshoz képest
 - Csatorna alapú absztrakció (Channel ID)
- HCI: System-on-Chip (SoC) rendszerek esetén nincs rá szükség
 - Kivéve, ha külső vezérlést végzünk (ez nem jellemző)
 - Egy sereg új Command/Event került definiálásra
 - Ezekre külön-külön nem térünk ki

ATT és SMP protokollok

- **Attribute Protocol (ATT)**
 - Képességek és szolgáltatások felderítése
 - Service Discovery Protocol (SDP) egyfajta általánosítása
 - Tranzakciójellegű üzenetváltások
 - RFCOMM helyett...
- **Security Manager Protocol (SMP)**
 - Biztonsági szolgáltatások (AES)
 - Párosítás (MITM, titkosítás)
 - Hash generálás
 - Privát MAC címek, Message Authentication Code (MIC)
 - Kulcskezelés
 - Long Term Key, Short Term Key

Generic Attribute Profile (GATT)

- **Kliens és szerver szerepek**
 - Akár egyidejűleg
- **Jól definiált objektumok (Attribute)**
 - Primary Service
 - Secondary (Included) Service
 - Characteristic (értékek)
 - Descriptor (működés és értelmezés)
- **GATT adatbázis a szerveren**
 - Bejegyzések azonosítása handle vagy UUID (16-128bit) alapján
- **Egyszerű operációk a kliens részéről**
 - Felderítési mechanizmusok (discovery)
 - Bejegyzések írása és olvasása
 - Jelzések beállítása (indication, notification)
- **Csatornajellegű kommunikáció helyett adatbázis interakciók**
- **Számos előredefiniált (kvázi) szabványos GATT struktúra (Profil)**
 - A Bluetooth SIG publikus specifikációi között ezek is megtalálhatók
 - Egy eszközön akárhány Service, vagy Profil lehet

Generic Access Profile (GAP)

- Szerepek (Link Layer állapotok absztrakciói):

- Central

- Felderít
- Kapcsolódást kezdeményez
- Connection állapotban Master

- Peripheral

- Felderíthető
- Kapcsolódást fogad
- Connection állapotban Slave

- Observer

- Advertising csatornákat figyel

- Broadcaster

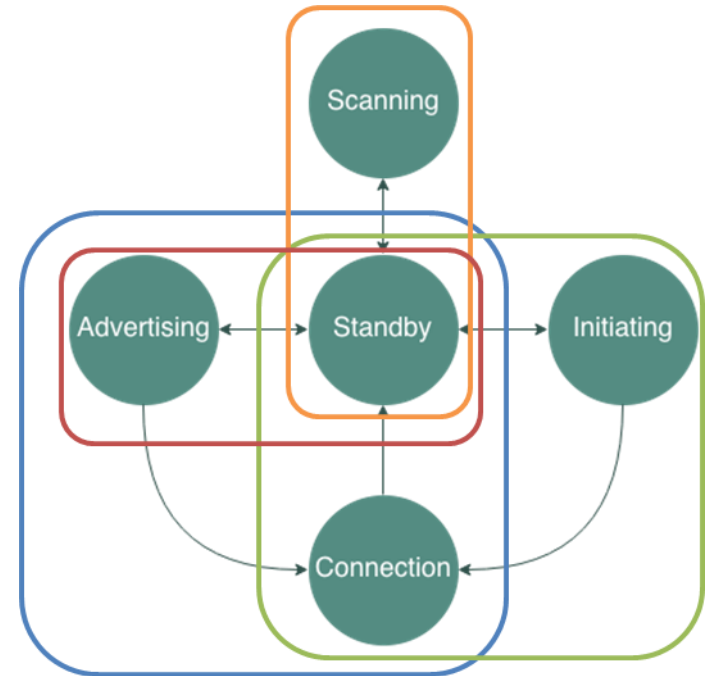
- Advertising csatornákon sugároz

- Különböző folyamatok

- Felderítések, kapcsolódások, stb.

- Definiált struktúrák

- PI. GATT Service

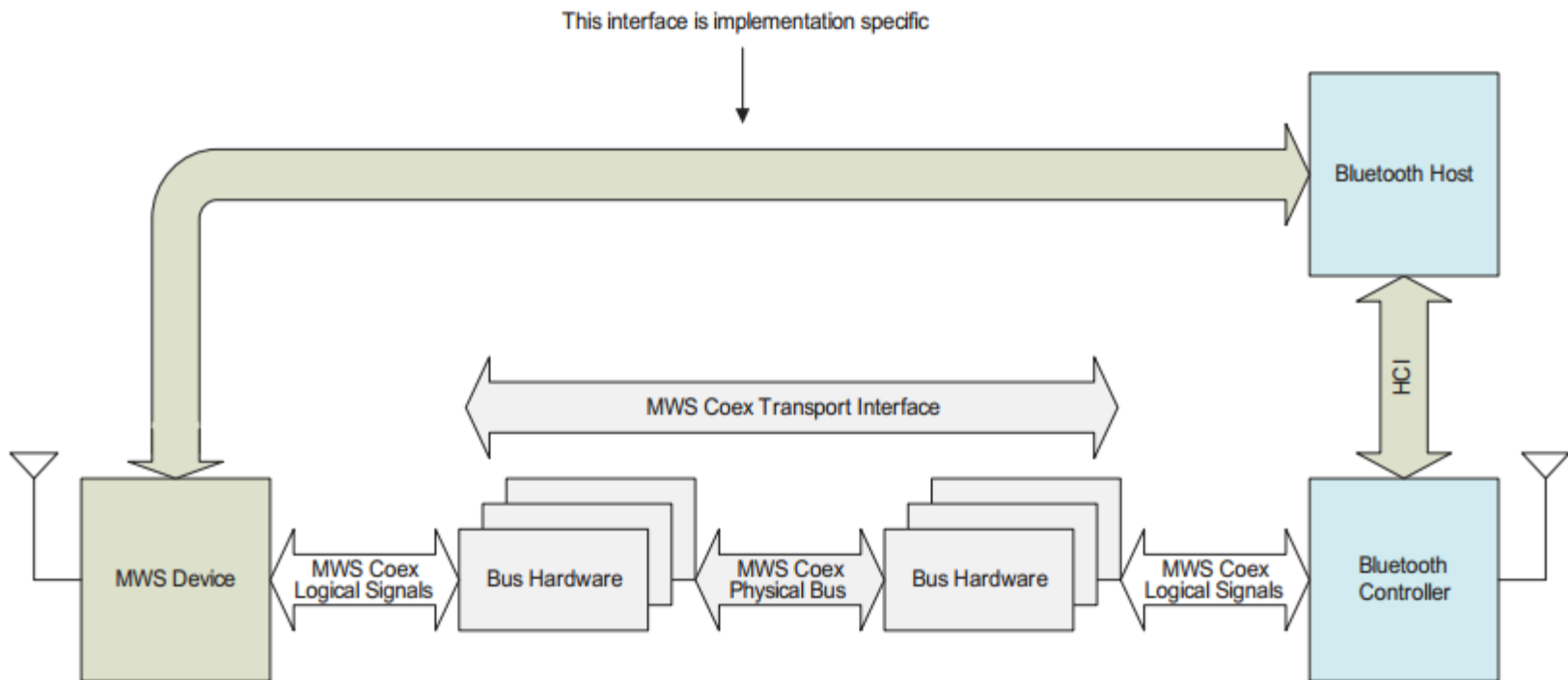

Bluetooth v4.1

- **Dual mode eszközök esetén lehet LE-n kapcsolódni**
 - v4.0-ban a **hagyományos kapcsolódás** volt ilyen eszközök esetében előírva
- **Bluetooth Low Energy Scatternetek bevetése**
 - Eredetileg lehetséges volt egyidejűleg több GAP szerepben működni, ha az nem eredményezett tiltott kombinációkat
 - Pl. Egy Slave nem lehetett Master egy másik Piconetben
 - A v4.1-ben ezt a korlátot feloldották, így elérhetővé vált a multihop
 - Párhuzamos GAP szerepek = Párhuzamos LL állapotgépek
 - Ezekből tetszőleges lehet
 - Nem egyszerű megoldani, hogy tényleg működjön
 - » Belső versengés a rádiós interfészért
 - Rengeteg nyitott kérdés, nehéz modellezni
 - Közben elindultak a Broadcast Mesh típusú fejlesztések
 - Multihop az Advertising csatornákon
 - Jellemzően egyszerű megközelítésekkel operálnak
 - Amolyan irányított elárasztás
 - Szebben: Opportunistic Routing, vagy connectionLess IoT

Bluetooth v4.1

- **Mobile Wireless Coexistence Signaling**
 - Arra az esetre, ha több rádiós technológia használja ugyanazt az erőforrást (pl. rádió)
 - Jelezhető az igény a foglalásra (időrésekben)
 - Prioritásos igények esetén a másik félnek vissza kell lépnie
 - Nem illik állandóan prioritásos igényrel előállni

Bluetooth v4.2-v5.0

- **Bluetooth v4.2**

- Kiterjesztett csomagméret
 - v4.0-ban fix 47 byte minden PDU (Advertising és Data)
 - Data PDU: 21 oktett hasznos adat
 - v4.2-től 265 byte-os PDU-k is támogatottak (csak Data)
 - Data PDU: 240 oktett hasznos adat
- Security továbbfejlesztése

- **Bluetooth v5.0**

- Konvolúciós kódoló beiktatása (IEEE 802.15.4g javaslat)
- Max. adási teljesítmény megnövelése 20 dBm-re (100mW)
 - A hagyományos verzió is pont ennyit tudott
- Jelzési sebesség 2 Mbps-ra növelése
 - A csatornák már most is 2 MHz szélesek
- Link Layer TDMA-FDMA séma további általánosítása
 - Secondary Advertising csatornák bevezetése
 - Újabb időzítési és szinkronizációs lehetőségek

Bluetooth 5.0 – PHY változások

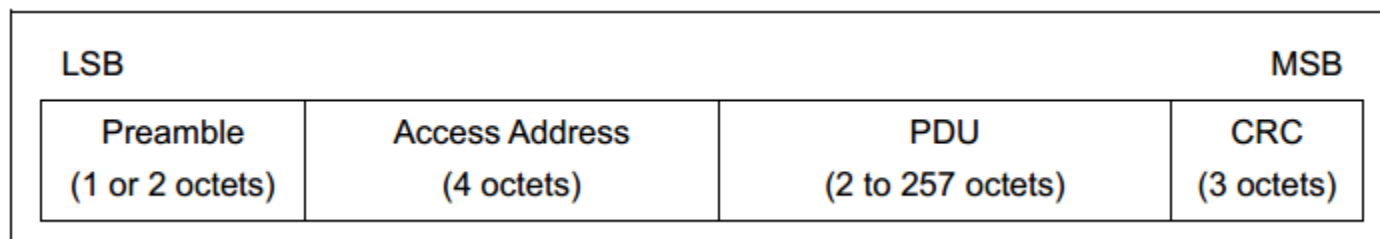
- Primary és Secondary Advertising csatornák
 - Secondary Advertising és a Data frekvenciasávok ugyanazok

RF Channel	RF Center Frequency	Channel Index	Channel Type		
			Data	Primary Advertising	Secondary Advertising
0	2402 MHz	37		•	
1	2404 MHz	0	•		•
2	2406 MHz	1	•		•
...	...	...	...	...	...
11	2424 MHz	10	•		•
12	2426 MHz	38		•	
13	2428 MHz	11	•		•
14	2430 MHz	12	•		•
...	...	...	...	...	...
38	2478 MHz	36	•		•
39	2480 MHz	39		•	

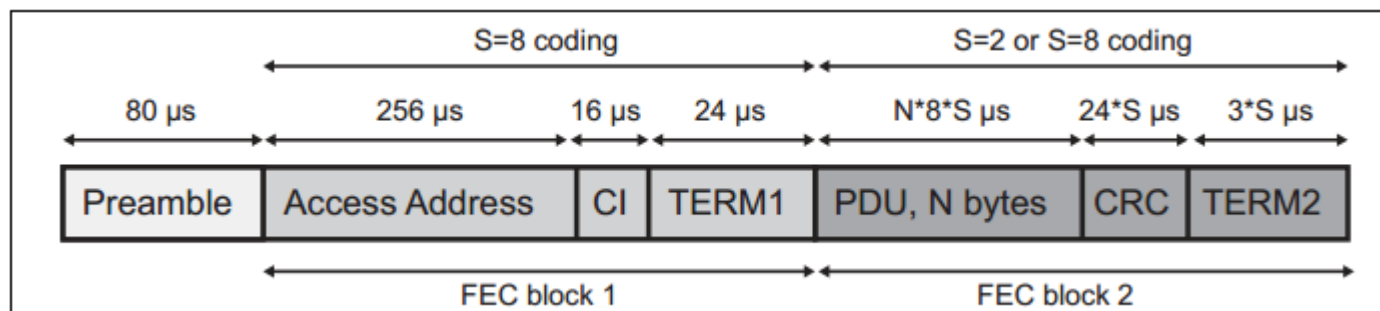
Bluetooth 5.0 – PHY változások

- Coded és Uncoded PHY keretformátumok

- Uncoded = a régi formátum – 1 vagy 2 Mbps
 - Preambulum mérete az adatsebességnek megfelelően

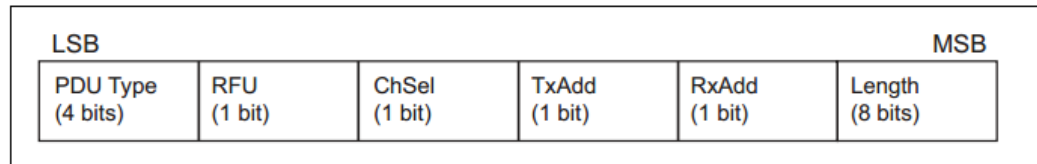

- Coded formátum (FEC) – 1 Msym/s
 - $S = 2$ (1/2 rátájú konvolúciós kódoló)
 - $S = 8$ ($S = 2$ kódoló kimenetén „0”: „0011” és „1”: „1100” map)
 - CI mező mutatja, hogy a FEC block 2 milyen kódolást kapott

Bluetooth 5.0 – Link Layer változások

- Új Advertising PDU formátum és típusok
 - Az RFU mező eddig 2 bites volt
 - A ChSel, TxAdd, RxAdd bitek értelmezése a PDU típus szerint

- Továbbá az egyes típusok nem is használhatók minden csatornán és minden fizikai átvitelt alkalmazva

PDU Type	PDU Name	Channel	Permitted PHYs		
			LE 1M	LE 2M	LE Coded
0000b	ADV_IND	Primary Advertising	•		
0001b	ADV_DIRECT_IND	Primary Advertising	•		
0010b	ADV_NONCONN_IND	Primary Advertising	•		
0011b	SCAN_REQ	Primary Advertising	•		
	AUX_SCAN_REQ	Secondary Advertising	•	•	•
0100b	SCAN_RSP	Primary Advertising	•		
0101b	CONNECT_IND	Primary Advertising	•		
	AUX_CONNECT_REQ	Secondary Advertising	•	•	•
0110b	ADV_SCAN_IND	Primary Advertising	•		

PDU Type	PDU Name	Channel	Permitted PHYs		
			LE 1M	LE 2M	LE Coded
0111b	ADV_EXT_IND	Primary Advertising	•		•
	AUX_ADV_IND	Secondary Advertising	•	•	•
	AUX_SCAN_RSP	Secondary Advertising	•	•	•
	AUX_SYNC_IND	Secondary Advertising	•	•	•
	AUX_CHAIN_IND	Secondary Advertising	•	•	•
1000b	AUX_CONNECT_RSP	Secondary Advertising	•	•	•
All other values	Reserved for Future Use				

Bluetooth 5.0 – Link Layer változások

- Új Advertising PDU formátum és típusok
 - 4.0-ban bevezetett PDU-k nem változtak
 - Ezek egytől-egyig az 1 Mbps-os (4.0-s) sebességen és a Primary (4.0-s) Advertising csatonákon alkalmazhatók
 - Így egyszerűbb a visszafele való kompatibilitás megtartása
 - A 4.0-ban meghatározott folyamatokat kiválóan szolgálják
 - Az 5.0-s új Advertising PDU-k payloadja viszont erősen módosult
 - Common Extended Advertising Payload Format:
 - AdvMode: Advertising üzemmód (szkenelhető, kapcsolódható)
 - További infók az Extended Header mezőben

Payload			
Extended Header Length (6 bits)	AdvMode (2 bits)	Extended Header (0 - 63 octets)	AdvData (0 - 254 octets)

Extended Header								
Extended Header Flags (1 octet)	AdvA (6 octets)	TargetA (6 octets)	RFU (1 octet)	AdvData Info (ADI) (2 octets)	AuxPtr (3 octets)	SyncInfo (18 octets)	TxPower (1 octet)	ACAD (varies)

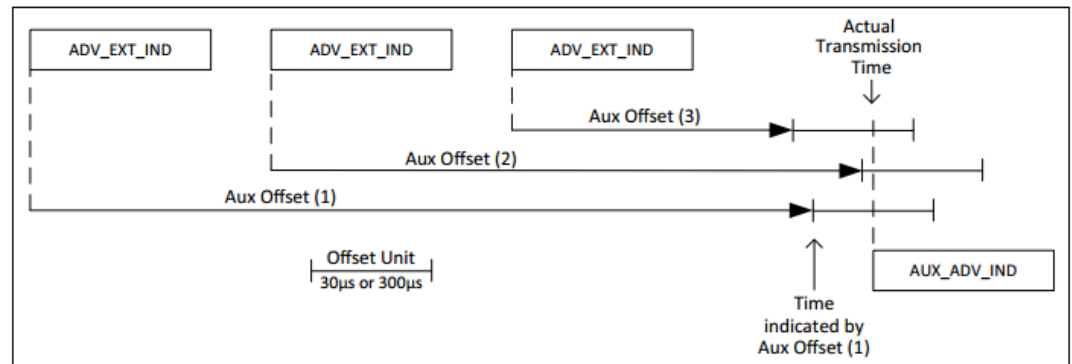
Bluetooth 5.0 – Link Layer változások

Extended Header								
Extended Header Flags (1 octet)	AdvA (6 octets)	TargetA (6 octets)	RFU (1 octet)	AdvData Info (ADI) (2 octets)	AuxPtr (3 octets)	SyncInfo (18 octets)	TxPower (1 octet)	ACAD (varies)

Extended Advertising Header

- AdvA, TargetA: ugyanaz mint a 4.0-ban (forrás, címzett – ha van)
- AdvDataInfo: szegmensek vagy új adat jelzésére (ismétlődés)
- AuxPtr: gyakorlatilag egy pointer a közeghozzáférési sémában
 - Ha van valamilyen speciális, időzített adata az Advertisernek
 - A Scennerek rá tudnak szinkronizálódni
 - Broadcast
 - Unicast
 - Multicast
 - Feliratkozást tesz lehetővé

AuxPtr				
Channel Index (6 bits)	CA (1 bits)	Offset Units (1 bits)	AUX Offset (13 bits)	AUX PHY (3 bits)

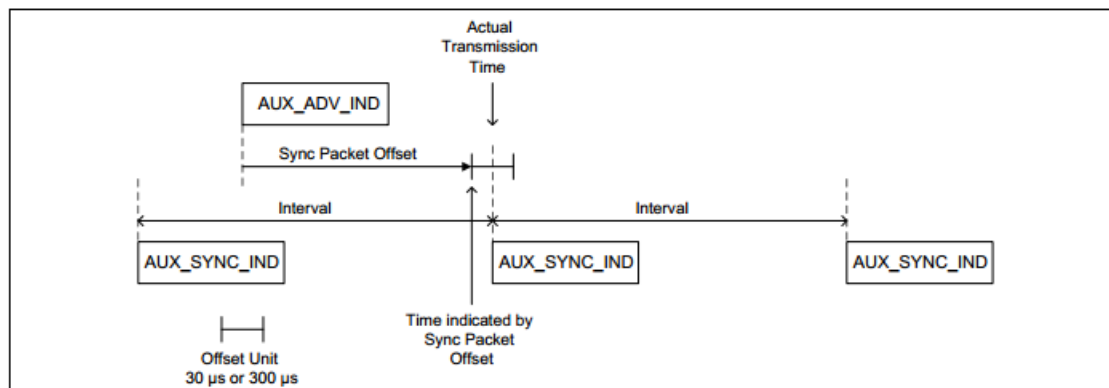

Bluetooth 5.0 – Link Layer változások

Extended Header								
Extended Header Flags (1 octet)	AdvA (6 octets)	TargetA (6 octets)	RFU (1 octet)	AdvData Info (ADI) (2 octets)	AuxPtr (3 octets)	SyncInfo (18 octets)	TxPower (1 octet)	ACAD (varies)

Extended Advertising Header

- AdvA, TargetA: ugyanaz mint a 4.0-ban (forrás, címzett – ha van)
- AdvDataInfo: szegmensek vagy új adat jelzésére (ismétlődés)
- AuxPtr: gyakorlatilag egy pointer a közeghozzáférési sémában
- SyncInfo: periodikus Advertising esetén
 - Szinkronizációs információ
 - Bárki ráhangolódhat (kapcsolatmentes)

SyncInfo								
Sync Packet Offset (13 bits)	Offset Units (1 bit)	RFU (2 bits)	Interval (2 octets)	ChM (37 bits)	SCA (3 bits)	AA (4 octets)	CRCInit (3 octets)	Event Counter (2 octets)

Bluetooth 5.0 – Link Layer változások

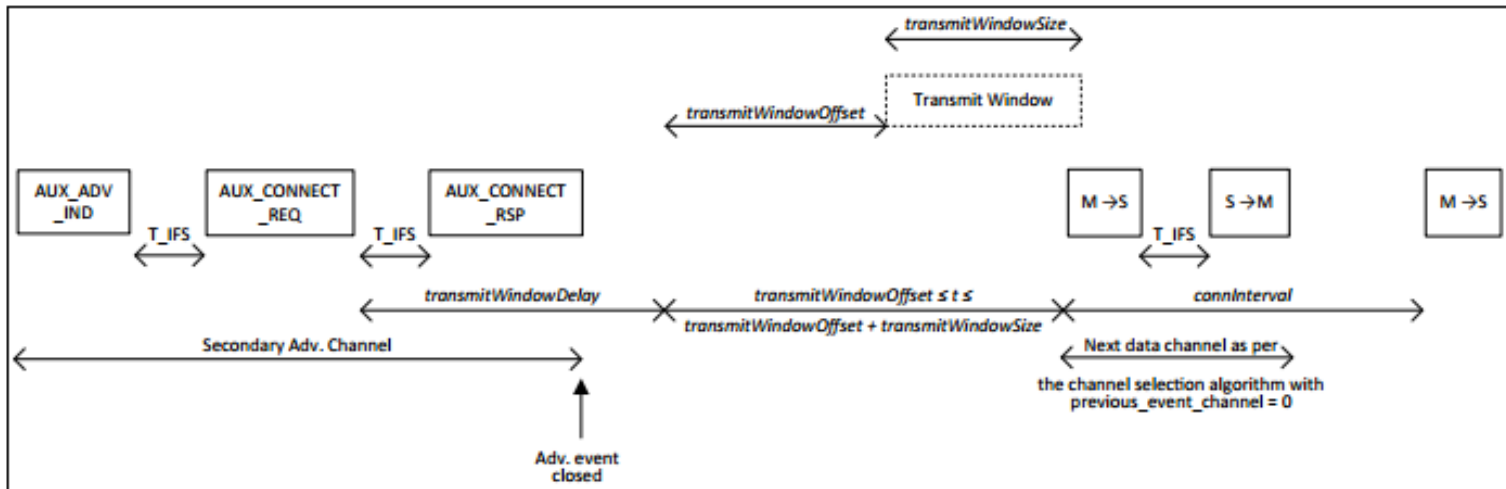
Extended Header								
Extended Header Flags (1 octet)	AdvA (6 octets)	TargetA (6 octets)	RFU (1 octet)	AdvData Info (ADI) (2 octets)	AuxPtr (3 octets)	SyncInfo (18 octets)	TxPower (1 octet)	ACAD (varies)

- Extended Advertising Header**

- AdvA, TargetA: ugyanaz mint a 4.0-ban (forrás, címzett – ha van)
- AdvDataInfo: szegmensek vagy új adat jelzésére (ismétlődés)
- AuxPtr: gyakorlatilag egy pointer a közeghozzáférési sémában
- SyncInfo: periodikus Advertising esetén
- TxPower: adási teljesítmény (távolságbecsléshez)
- ACAD: Additional Controller Advertising Data
 - Egyéb információ, amiről a kontrollerek értesíthetik egymást
 - Pl. Channel Map Update Indication
 - Ugyanúgy AD struktúrákban, mint amúgy az AdvData mező

Bluetooth 5.0 – Link Layer változások

- Új, opcionális kapcsolódási folyamat a másodlagos Advertising csatornákon
 - A primary csatornákon nincs visszajelzés a Slave részéről, hogy ő egyébként megkapta-e a csomagot
 - Hatékonyabb erőforrás allokáció
 - Egyből mehet az adott fizikai réteg felett a kommunikáció

- Egyébiránt kapcsolódás az elsődleges csatornákon
 - Link Layer Control üzenetváltással aktiválható másik fizikai réteg, ha mindkét eszköz támogatja